

ANALOGI

1

2007

TAMPEREEN, TURUN, HÄMEENLINNAN, LAPPEENRANNAN, HAMINAN JA KOTKAN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 22.2.2007

Teatteriohjaaja
Reijo Paukku Kotkasta:

“Kirkko on hellä ja kaunis”

4–6

Vaihtosivut

L TAMPERE 23–26
TURKU 27–30
HÄMEENLINNA 31–34

Vaihtosivut

I LAPPEENRANTA 19–26
HAMINA 27–30
KOTKA 31–34

Länsi

Itä

HELMIKUU

- KE 21.2. RADIO, Andreas Kreetalaisen katumuskanoni klo 18.00-19.00, Joensuu, Pyhän Nikolaoksen kirkko
- SU 25.2. ortodoksisuuden sunnuntai
RADIO, liturgia klo 11, Kuopio, Pyhän Nikolaoksen katedraali

MAALISKUU

- SU 4.3. Gregorios Palamaksen sunnuntai
- KE 7.3. RADIO, ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia klo 18.00-19.00, Joensuu, Ortodoksinen seminaari
- LA 10.3. RADIO, aamuhartaus, isä Timo Tynkkynen, Imatra
- SU 11.3. ristinkumartamisen sunnuntai
RADIO, liturgia klo 11, Leppävirta, Karjalan valistajien rukoushuone
- MÄN 19.3. RADIO VEGA, kl. 19.20, fader Sergius Colliander, Kellokoski
- TI 20.3. RADIO, iltahartaus, kirkkoherra Elias Huurinainen, Iisalmi
- ONS 21.3. RADIO VEGA, kl. 8.53, fader Sergius Colliander, Kellokoski
- SU 25.3. RADIO, liturgia klo 11, Taipaleen srk., Jumalanäidin Tihvinän ikonin kirkko, Viinijärvi
- SÖN 25.3. jumalansynnyttäjän neitseen Marian ilmestys TV, Salt, liturgi kl. 13.03, Profeten Elias kyrka, Helsingfors.
- MÄN 26.3. RADIO VEGA, kl. 19.20, fader Sergius Colliander, Kellokoski
- LA 31.3. RADIO, aamuhartaus, munkkidiakoni Serafim, Helsinki

HUHTIKUU

- SU 1.4. Herran ratsastus Jerusalemiin, palmusunnuntai
- PE 6.4. RADIO, Kristuksen hautauspalvelus klo 18.00-19.00, Tampere, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko
- LA-SU 7.-8.4. RADIO/TV, pääsiäisyön aamupalvelus ja liturgia klo 23.55-03.30, toimittaa KP metropoliitta Ambrosius, Helsinki, Uspenskin katedraali

HENKILÖKUVA

- 4 Kulje valoon.** Teatteriohjaaja Reijo Paukun haastattelu.
Kari M. Ranttilä

KIRKON UUDESTA LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ

- 8 Laki on susi sijoitustoiminnan kannalta.**
Yrjö Korhonen

- 12 Suuri muutos.** Kirkko päättää nyt omista asioistaan.
Seppo Salpakari

HENGELLISTÄ OPETUSTA

- 13 Vastaparit paasto-oppaina.**
Isä Markku Toivanen

- 14 Vigiliakirja uudistuu.**

SEURAKUNNAN ELÄMÄÄ

- 14 Ortodoksinen hautauskäytäntö.**
Isä Heikki Honkamäki

LÄNSI 16 Kirja-arvostelut.

HAASTATTELU

- 17 Sydän lepää työssä.** Taitelija Leena Nortamaa.
Leena Karjalainen

ARTIKKELI

- LÄNSI 18 Pyhiinvaelluksen historiaa ja nykypäivää. Osa 2.
Isä Gaius Sahlberg

VAKIOPALSTAT	SEURAKUNNALLISET
3 Pääkirjoitus / Kari M. Ranttilä Ajassa liikkuu / isä Markku Toivanen	LÄNSI 23-26 TAMPERE Pori
7 Metropoliitalta / Ambrosius	27-30 TURKU Rauma
20 Lapset ja nuoret / Leena Lomu	31-34 HÄMEENLINNA
22 Luostaripalsta / nunna Kristoduli	ITÄ
<u>LÄNSI</u>	19-26 LAPPEENRANTA Imatra
23 Mietteitä ekumeeniselta rukousviikolta / isä Viktor Maksimovski	27-30 HAMINA Kouvola
<u>ITÄ</u>	31-34 KOTKA Loviisa
35 Mietteitä ekumeeniselta rukousviikolta / isä Viktor Maksimovski	

Kannen kuvassa Ilja Glasunovin maalaus oopperasta Boris Godunov.

SEURAAVA ANALOGI 2/07 ILMESTYY 5. huhtikuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä viimeistään perjantaina 2. maaliskuuta.

Tiernapojat kuuluvat joulun perinteisiimme. Hämeenlinnassa muriaanein kuninkaana esiintyi Nestori Nurmi. Kuva: Jouko Korhonen

ANALOGI

Julkaisija:

Tampereen, Turun, Hämeenlinnan, Lappeenrannan, Haminan ja Kotkan ortodoksiset seurakunnat

Kustantaja:

Suomen Kirkko-Mediat Oy
Kahdeksas vuosikerta,
painosmäärä 8000 kpl.

Päätoimittaja:

Kari M. Rantila, puh. 040 550 6272

Toimittaja:

Leena Lomu, puh 040 707 6715

Graafikko:

Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi

Toimitus:

Rautatiekatu 52 E, 13210 Hämeenlinna

Sähköposti:

analogi.toimitus@pp.inet.fi

Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:

Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Puh. (03) 3141 2700 (ti-pe klo 9-13)

Julkaisuneuvosto:

Kirkkoherra Markku Toivanen (pj.),
kirkkoherra Markku Aroma,
kirkkoherra Petri Ratilainen (vpj.),
isä Kai Sahlberg, isä Harri Kahila,
Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes,
Eeva Manni, kanttori Leena Lomu ja
Johan Nyman

Tilauhinta 18 euroa/vuosi

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv):

1/1 sivua 500 e, 1/2 sivua 380 e
1/4 sivua 200 e, 1/8 sivua 100 e,
1/16 sivua 80 e

Ilmoitukset toimituksen osoitteella.
Tilinumero 800018-291602.

Painopaikka: Uusimaa Oy, Porvoo 2007.
ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

HERRAN RATSASTUS
JERUSALEMIIN
Palmusunnuntai

Hoosianna, Daavidin Poikal
Siunattu olkoon hän, joka
tulee Herran nimessä.
Matt. 21:9

Verottajan verotus vaiheessa

Vuoden alkuun kuuluu toistuvasti kehoitus, että muistaisimme tarkistaa verotietomme. Kehotus koskee erityisesti niitä, jotka ovat edellisen vuoden aikana liittyneet kirkkoon. Kehotus on toisinaan ollut perusteltu, koska verotietojen päivityksissä on joidenkin seurakuntalaisten kohdalla ilmennyt ongelmia, sillä heidän kirkollisveronsa on kohdistunut entisen seurakunnan hyväksi.

Hyvä esimerkki on erään yhteistyöseurakuntamme jäsenen tilanne. Hän on liittynyt kirkkoon noin 25 vuotta sitten mutta verotiedoissa hänellä on edelleen merkintä *väestörekisteri*. Hän on tehnyt noin kahden vuoden välein verottajalle asiaa koskevan oikaisupyynnön. Siitä huolimatta hänen verotietoihinsa palaa aina uudestaan merkintä *väestörekisteri*.

Kyseisestä seurakunnasta on verottajalle tehty joka vuosi oikaisupyynnöitä ja lähetetty kopioita liittymisilmoituksista. Monen kohdalla kestää jopa 2-3 vuotta saada merkintä *ev.lut.* pois verokortistaan, vaikka verottajalle toimitettaisiin sen haluamat selvitykset. Viranomaisen vastaus kuuluu, että verottaja ottaa tiedot suoraan väestötietojärjestelmästä. Mutta tämä ei voi pitää paikkaansa, koska nimenomaan väestötietojärjestelmässä seurakuntalaistemme kirkkotiedot ovat oikein.

Asiaa on selvitelty ja on käynyt ilmi, että verottaja ei ota vuosittain väestön uskontokuntaa väestötietojärjestelmästä vaan tiedot tulevat verottajalle silloin, kun uskontokunta vaihtuu. Jos tässä päivityksessä tapahtuu jotakin ennakoimatonta, niin tieto jää tulematta verottajalle asti.

Kun seurakuntaa vaihtanut henkilö tekee verottajalle oikaisupyynnön uskontokunnastaan, niin oikea tieto päivittyy vain kyseisen vuoden tietoihin. Verottaja ei kuitenkaan päivitä varsinaista tietokantaa yksittäisen henkilön pyynnöstä. Näin ollen vuosittaiset kehotukset lehdissä verotustietojen tarkkailusta ovat sinänsä turhia, koska mahdolliset korjauspyynnöt eivät johda lopulliseen oikaisuun. Verottaja reagoi vain silloin, kun oikaisupyynnöksi tulee virallisesti seurakunnasta. Varsinainen ongelman ydin on kuitenkin siinä, että tämäkään ei välttämättä auta, jos oikaisupyynnön saanut verovirkailija ei päivitä sitä tietokantaan vaan ainoastaan sen vuoden tietoihin. Näin ei kuulema pitäisi käydä, mutta niin juuri käy. Verottajan selvityksen mukaan virhe tapahtuu verottajan ja väestörekisterikeskuksen välillä, mutta virheen paikallistaminen on vielä kesken.

Tämä on yhden suuren seurakunnan tilanne. Voisi olla hyvä yhteisesti selvittää, miten verottaja kohtelee muita seurakuntiamme.

Kari M. Rantila

Ajassa liikkuu

Suomen ortodoksisen kirkon ensimmäinen työehtosopimus on solmittu. Työehtosopimus on kuin työkalupakki. Tässä työkalupakissa, jonka hiippakunnat ja seurakunnat nyt saavat, on tuttuja työkaluja mutta myös sellaisia, joiden käyttämiseen ei kirkon piirissä ole aiempaa kokemusta.

Ennen kuin aiemmin tuntemattomia työkaluja voi menestyksellä käyttää, kannattaa huolella perehtyä käyttöohjeisiin. Ne opastavat, mitä kullakin työkalulla tehdään ja miksi. Ohjeet ovat tärkeitä siksi, ettei ensimmäisenä kokeile, millainen työstöjälki uudella työkalulla syntyy. Vaikka työväline olisi hyvä, taitamaton käyttö voi saada pahaa jälkeä aikaan.

Isä Markku Toivanen

Teatteriohjaaja **Reijo Pauku** viettää eläkepäiviään Kotkassa. Hän on tehnyt pitkän päivätyön graafisena suunnittelijana ja mainospäällikkönä, ammattitanssijana mutta myös lavastajana ja teatterinjohtajana. Hänet tunnetaan lisäksi taidemaalarina ja näytelmäkirjailijana. Monen toimen mies ammentaa pursuavaa elämänvoimaansa kirkon jumalanpalveluksesta ja ortodoksisesta uskosta.

Kulje valoon

Kotka on monien laulujen kuvaama satamakaupunki. Teatterimiehen kulttuurikodin kaupungin keskustassa tunnistaa tummansinisistä kiinalaista silkkiä olevista verhoista, kristalli- ja messinkilampuista, lukuisista tauluista ja ikoneista. Mutta myös siitä, että hänen kotinsa kutsuu vierailijaa rukoukseen. Reijo Paukulle rukoileminen on kodinperintöä, se on kuulunut lapsuudenkodista asti luonnostaan jokapäiväiseen elämään.

Reijo Pauku valmistele uutta Kalevalaan liittyvää produktiotaan.

Teatterityö on usein ohjannut Reijo Paukkua käsittelemään kirkollisia aiheita ja pohtimaan uskonnollisia kysymyksiä. Hän tuntee vaistomaisesti hakeutuneensa näiden aiheiden pariin.

– Se on jokin tiedostamaton valinta. Olen tehnyt paljon tavallaan ekumeenista työtä, esimerkiksi luterilaisen kirkon piirissä. Tässä lähellä on Elimäki, jossa säännöllisesti joka vuosi ohjaan kärsimysnäytelmän, kuin myös jouluna jouluvaelluksen eli joulu-evankeliumin. Nämä ovat selvästi kirkollisia töitä. Samoin näytelmäni korppi-profetta **Elias Hännisestä**, joka vaikutti Kangasniemellä 1800-luvun alussa, tarkastelee aihettaan hyvin kristillisestä näkökulmasta. Jopa ohjaamani Maritan tarina Kalevalasta päättyy kristilliseen näkemykseen, sillä siinä kuvataan neitsyt Marian ja Jeesus-lapsen saapumista pakanuuden keskelle.

Ura alkaa musikaalista

Reijon uran alku sijoittuu vuoteen 1966 Tampereelle, jossa hän ohjasi koko maassa suurta kohua herättäneen hippimusikaalin *Hair*. Mutta senkin tarina kehkeytyi alkujaan kirkollisissa piireissä.

– Tampereen seurakuntaan perustettiin ikonimaalauskerho joskus vuonna 1966. Menin sinne mukaan, ja olin paljon seurakunnan toiminnassa. Sittemmin kirkkoherra **Ihatsu** ehdotti, että tekisin siellä pidettäville ONL:n kulttuuripäiville jonkin näytelmän. Niin me perustimme näytelmäkerhon, joka oli alkuun Tampereen *Pop-teatterille*. Vuonna 1969 se teki *Hair*-musikaalin ja sen jälkeen rock-oopperan *Jesus*

Christ Superstar. Sieltä olen työskentelyni aloittanut.

Kotka kutsuu

Reijoa pyydettiin ohjaamaan kiistelty rock-ooppera myös Kotkassa. Tuloksena oli, että hänet myöhemmin, vuonna 1973, kiinnitettiin Kotkan kaupunginteatteriin, jossa hän on sittemmin toiminut lavastajana, ohjaajana ja myös johtajana. Vaikka hän on elämässään joutunut tekemään kaikenlaista aina operetista ja farsseista alkaen, ovat teemaltaan kirkolliset näytelmät olleet hänelle tärkeimpiä.

Teatterin jumalattomuus

Reijo toteaa, ettei teatterin joskus jumalattomalla menolla ole häneen vaikutusta, sillä hän ottaa sen työnä.

– Meillähän on täällä

merkiksi **Anton Tšehovin Kolmeen sisareen** tein koko näyttämön taustan kokonaisen ikonostaasin, jonka kaikkien 50-60 ikonin edessä oli lampukat. Näky oli uskomattoman kaunis! Muutama vuosi sitten meillä esitettiin Tšehovin *Kirsikkapuisto*. Siinä oli taustalla lavastuksena venäläinen puusipulikirkko.

Minusta ortodoksisuus on kokonaisvaltaista elämää. Se on joka hetki tukenasi. Se on kuin enkeli selkäsi takana.

Kotkassa teatteri ja kirkko vierekkäin, me olemme tehneet jopa yhteistyötä. Kun meillä oli esitettävänä **Dostojevskin Rikos ja rangaistus**, tuli seurakunnan kanttori opettamaan ortodoksista kirkkolaulua, jota siinä näytelmässä käytettiin. Olen tehnyt myös kirkollisia lavastuksia, esi-

Teatterin ja kirkon välillä vaikuttaa silti jokin näkymätön juopa.

– Aina on niitä, jotka tuomitsevat kaiken sen, mikä teatterissa sanallakin eroaa siitä, mihin on totuttu. Ehkä kuitenkin kaikille olisi parempi uskoa niin kuin lapsi ja yksinkertainen ihminen eikä aina ryh-

tyä etsimään vain vikoja.

Kirkon sanoman kampanjointi

Tiedotusvälineet pursuavat viihdettä ja mainontaa. Vaikeatkin asiat halutaan muokata yksinkertaisiksi ja helposti vastaanotettavaksi, koska on haluttu ymmärtää, että tätä maksava yleisö juuri odottaa. Reijo kuitenkin kavahtaa ajatusta, että kirkko toteuttaisi luterilaisen kirkon tapaan mainoskampanjoita aktiivisuuden lisäämiseksi.

– Jos ihminen tuntee hengellistä tarvetta, niin hänen tulee itse hakeutua kirkkoon. Ei häntä tarvitse houkutelua mainoskam-

Kuvataiteilijan on hyvin helppo toimia kirkon jäsenenä, mutta teatterilainen kuuluu aina johonkin sellaiseen, jota ei oteta aivan todesta.

panjoilla tai raahata kädestä kirkkoon!

Kirkon sanoman etene mistä voi auttaa se, että jokaisella on jokin pelastuksen toivo. Me joudumme pohtimaan, mihin tämä elämä päättyy ja mikä on itse kunkin kohtalo. Erityisesti nykyään maapallon elämän jatkuminen on suuri huolenaihe. Kysellään oikeutetusti, miten meidän käy, kannattaako olla kristitty tai onko kuoleman jälkeistä elämää. Tämän kaiken kaaoksen keskellä ihmiset kaipaavat jotakin varmuutta.

– Tässä olisi kirkolla, nimenomaan meidän ortodoksisella kirkollamme, hyvä mahdollisuus julistaa kestävää sanomaa. Se tulisi osata tarjota oikealla tavalla. Suuri kysymys on siinä, miten ihmiset houkutteellaan kirkkoon. Praasniekat ja niiden ristisaatot sä-

vähdyttävät tavallisia ihmisiä, samoin kuorojen konsertit ja kirkkotoiteen näyttelyt.

Uskottavuus ja aitous

Jumalanpalveluksen yksinkertaistamiseen Paukku suhtautuu visualistina ja estetiikan asiantuntijana kuitenkin torjuen. Kirkon sanoma tulee tehdä uskottavaksi kokonaan muilla tavoin.

– Palveluksia ei tule yleisön houkuttelemisen vuoksi yksinkertaistaa. Sen sijaan tulee mieluummin toimia niin, että kaikki nämä jumalanpalveluksen asiat tehdään entistä paremmin. Palveluksiin tulee paneutua ja tehdä ne aina kunnolla ja loppuun saakka. Kädenliikkeenkin voi tehdä kauniisti, kaiken tulisi olla huoliteltua, tyyntä, kaunista ja selkeää. Jumalanpalveluspukujen on oltava ryhdikkäitä ja ulkoasujen huoliteltuja. Siitä syntyy uskottavuuden vaikutelma. Palvelusten kokonaisuuteen on panostettava, ja jumalanpalvelusten toimittajien pitää olla toisissaan siinä, mitä tehdään. Myös kirkkosalin siisteys vaikuttaa osallistujiin. Tämä kaikki synnyttää kirkkoyleisössä kunnioituksen jumalanpalvelusta ja kirkkoa ja kirkon sanomaa kohtaan. Silloin kirkkoon on hyvä tulla, kun se herättää iloa ja kun ihminen tuntee puhdistuvansa ja virkistyvänsä!

Liturgia välittää Jumalan kauneuden

Reijon mielestä ortodoksisista jumalanpalvelusta ja teatteriesitystä voi tietyssä mielessä verrata toisiinsa. Kummassakin käytetään samoja elementtejä: pukuja, tarpeistoa, efektejä, laulua, seremonioita. Jumalanpalvelus on kuin esitys, joka etenee näytelmän tapaan ja jossa tietyt tapahtumat seuraavat toisiaan. Siihen kuuluu paljon draaman aineksia: valoja, kynttilöitä, savua. Hän tuntee arvostavansa asioita, jotka

voi silmillä nähdä ja korvilla kuulla.

– Jumala tietää, että sanoma menee paremmin perille, kun ihmiset voivat käyttää kaikkia aistejaan jumalanpalveluksessa ja kokea sen kokonaisvaltaisesti. Minusta ortodoksisuus on kokonaisvaltaista elämää, joka hetki se on tukenasi. Se on kuin enkeli selkäsi takana. Ortodoksinen uskonto on minusta hellä ja kaunis.

Rukouksesta elämään

Reijo liittää rukouksen saumattomasti hyvään elämään.

– Heti ensimmäiseksi aamulla, kun herään ja avaan silmäni, näen ikonin seinälläni. Täällä kotonani on joka puolella ikoneita. Yritän elämässäni toteuttaa sitä, että olisin hyvä ihminen, ymmärtäisin ja kuuntelisin toisia.

Reijo näkee kuitenkin myös kritiikin aihetta nykyisessä elämänmenossa, niin kirkon piirissä kuin muutenkin.

– Nykyajan ihmisissä, myös meissä ortodokseissa, on sellainen piirre, että emme kuuntele toisiamme. Jokainen vain toimittaa omaansa ja tuo esiin omaa itseään. Itsekkyys on pääsyt vallalla, ja oikea seurustelukulttuuri on kadon-

nut jonnekin. Elämä on vain sellaista hölötystä ja pitsansyöntiä ja television katsomista! Mihinkään ei perehdytä, ei syvennyttä eikä kuunnella toisia!

Näytelmien hengellisyys

Monet yksittäiset kohdat näytelmissä ja esityksissä ovat Reijolle merkityksellisiä. Eräs tällainen on *Hairmusikaalin* loppulaulu *Kulje valoon, kulje aurinkoon*:

”Näin kulkee tuo joukko / tuossa silmät sulkee, / ei kukaan kiireissänsä huomaa, / käy tuohon maailmamme, / pian tuo aika päättyy, / niin paljon meitä petettiin, / liian kauan luotettiin, / että uskoa voi valheisiin, / kulje valoon, / kulje aurinkoon.”

Silti uskonnollisen elämyksen kääntäminen teatterin kielelle tai näyttämölle on usein haastavaa tai jopa vaikeaa. Kuvataiteilijan on hyvin helppoa toimia kirkon jäsenenä, mutta teatterilainen kuuluu aina johonkin sellaiseen, jota ei oteta aivan todesta. Ajatellaan, että hän vain näyttelee uskovaista.

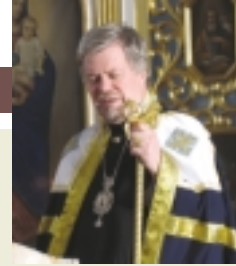
– ...mitä tuokin syntinen täällä tekee? Mutta olen vain tyytynyt tähän, ymmärrän heitäkin. Tämä on juuri minun työtäni.

Kari M. Rantila

Kuuden seurakunnan yhteistyösopimus Analogin julkaisemisesta

allekirjoitettiin Helsingissä 8. joulukuuta 2006. Kuvassa pöydän oikealla puolella sopimusta allekirjoittamassa (oik.) isä Markku Toivonen (Tampere), isä Markus Petsalo (Lappeenranta), isä Gaius Sahlberg, isä Ion Durac (Turku) ja isä Veikko Lisitsin (Kotka), vasemmalla (ei kuvassa) isä Markus Aroma (Hämeenlinna) ja isä Leo Huurinainen (Hamina). Mukana olivat myös hiippakuntasihteeri, arkkimandriitta Andreas Larikka, hallintosihteeri Marita Jouhki-Inkinen ja Kotimaalehden päätoimittaja Olav S. Melin. Toimitusjohtaja Heikki Palaskari allekirjoitti sopimuksen Suomen Kirkko-Mediat Oy:n eli kustantajan puolesta.

Usko edellyttää tietoa ja ymmärrystä

Kristillinen kasvatus ja opetus ovat kirkon elämän keskeisiä alueita. Sitoutuneisuus kirkon uskoon ja elämännäkemykseen edellyttävät meiltä jokaiselta tietoa ja ymmärrystä pyhän kirkon olemuksesta, tehtävästä ja arvomaailmasta. Niinpä voisi jopa sanoa: "Valistunut ortodoksi on paras ortodoksi". Tämä pitää paikkansa erityisesti siellä, missä kirkko elää vähemmistönä toisuskoisen väestön keskuudessa. Vähemmistökulttuurin voimana on toisaalta vahva identiteetti ja toisaalta halua aidosti ja ytimekkäästi kertoa omista periaatteistaan ja näkemyksistään.

Suomessa jokainen ortodoksi on avainasemassa kirkon tehtävän, mission ja todistuksen, välittämisessä. Kirkon jäsenen tulisi tietää ja osata kertoa, jopa "teillä ja aitovierillä", mitä ortodoksinen kirkko on, mitkä ovat sen jumalanpalveluselämän keskeiset elementit ja mitä sisältyy ortodoksisen uskoon ja elämäntapaan.

Valitettavasti kristillinen kasvatus kirkkomme aikuisväestön kohdalla on lähes musta aukko. Onneksi yhä harvemmin kuulee sanottavan, ettei ortodoksin tarvitse lukea kirjoja tai käydä kursseja. Useassa seurakunnassa on kirkkoja tai tsasounia, joiden piirissä ei ole minkäänlaista systemaattista kirkollista opetusta aikuisille!

On tietysti hyvä, että seurakuntiin syntyy erilaisia katekumeenikerhoja tai ortodoksiapiirejä, joissa ortodoksisuuden perusasioita opiskellaan. Tämä on hyvä alku, mutta ei suinkaan riittävä. Esipaimenen tehtävässä apulaispiispana, Oulussa ja nyt Helsingin hiippakunnassa, olen lähes 20 vuotta yrittänyt kannustaa seurakuntia ja kirkkoherroja järjestämään seurakunnallista opetusta suunnitelmallisesti. Pettymyksekseni tulokset ovat olleet vähäisiä.

Ikonimaalarit ovat osanneet hyödyntää kansalaisopistojen mahdollisuuksia pitkään. Saman voisi tehdä myös muun ortodoksisen uskon ja kulttuurin opetuksen kohdalla. Muutakin yhteiskunnan tukea vapaaseen aikuiskasvatukseen on runsaasti. Myös meidän tulisi sitä käyttää aktiivisesti.

Tämä ei luonnollisestikaan tarkoita sitä, että olimme ketään kääntymässä. Tehtävämme on kuitenkin välittää oman kansallisen ja maailmanlaajuisen kirkollisen kulttuurimme parhaita elementtejä ihmisille rakennuspuiksi, kun he etsivät kestävä elämänperustaa ja toivoa. Tämähän on kansalliselle kirkolle moraalinenkin tehtävä.

Hyviä esimerkkejä

Tässä tilanteessa on kaksi valopilkkaa uuden vuosituhannen alussa. Ensiksikin Valamon kansanopisto on jo 20 vuoden ajan tehnyt aktiivista työtä aikuiskasvatuksen saralla. Sen opetusohjelma pursuaa mielenkiintoisia seminaareja ja kursseja, jotka sopivat kirkkomme jäsenille. Varsinkin kirkosta kiinnos-

tuneet toisuskoiset ihmiset ovat ne jo löytäneet.

Toiseksi, koulujen uskonnonopetuksessa on nyt kahdessa vuodessa siirrytty kokonaan uuteen aika-kauteen. Uskonnonopettajat ovat arvokkaalla tavalla itse aktivoituneet yhdessä opetushallituksen kanssa tekemään uusia ortodoksisen uskonnon oppikirjoja. Opettajiemme peräänantamaton ja tulevaisuuteen suuntautunut ponnistelu uskonnonopetuksen materiaalin systemaattiseksi tuottamiseksi on kantanut jo kymmenen uuden oppikirjan osalta erinomaista sa- toa, ja lisää on tulossa.

Opettajien työn suunnitelmallisuudesta, sitoutuneesta ja pioneerimaisesta ponnistelusta kristillisessä opetuksessa tulisi seurakuntiemme ja hiippakuntiemme pikaisesti ottaa opiksi aikuiskasvatuksessa. Olisiko tämä samalla hiippakuntaneuvostonkin tehtäväkenttää?

Sanomattakin on myös selvää, että kristillisen uskon ymmärtäminen tiedollisesti ja kokemuksellisesti on jokaisen ortodoksin yhteinen ihanne. Elinikäinen oppiminen kulkee käsi kädessä sydämen sivistyksen ja kirkastumisen kanssa.

Ambrosius

Julkaistu Ortodoksiviestissä 1/07

SUUREN PAASTON KERÄYS AASIAAN

Orpokodit Filippiineillä, Indonesiassa ja Intiassa tarvitsevat tukea tyttöjen koulutuksen järjestämiseen.

Suomen ortodoksisen kirkon suuren paaston keräyksellä kootaan varoja orpokotien ja tyttöjen koulutuksen tukemiseen Filippiineillä, Indonesiassa ja Intiassa. Keräys järjestetään yhdessä ortodoksijärjestöjen kanssa (Ortaid, PSHV, ONL, OOL, Lähetys).

Keräysaika: 19.2. – 13.4.2007

Keräystili: OP 548005-223308

Tiedonantoihin "Aasia"

Lisätietoja www.ort.fi/ortaid

Laki on **SUSI**

sijoitustoiminnan kannalta

Varatuomari **Yrjö Korhonen** arvioi uuden kirkkomme lainsäädännön epäonistuneen arvopaperi- ja kiinteistösiotamisen osalta. Kirkkolakia ja joulukuussa hyväksyttyä kirkkojärjestetystä tulisikin nopeasti korjata.

Kirkollemme on hyväksytty uusi laki, laki ortodoksisesta kirkosta (985/10.11.2006). Laki perustuu hallituksen esitykseen (HE 59/2006 vp), josta perustuslakivaliokunta antoi lausunnon (28/2006 vp) ja hallintovaliokunta mietinnön (20/2006/vp). Hallituksen esitys perustui huolelliseen valmisteluun, ja sen seurauksena esitys läpäisi eduskunnan lainsäädäntömenettelyn lähes sellaisenaan.

Kirkon asema perustuu kahteen eri ajatustapaan, kanoniseen suhteeseen ekuumeeniseen patriarkaattiin ja pohjoismaiseen demokrati- an ihanteeseen. Tämä kaksijakoisuus näkyy myös uudessa lainsäädännössä sekä laissa ortodoksisesta kirkosta että kirkkojärjestyksessä.

Vanhaa kirkon lainsäädäntöä pidetään hallituksen esityksessä ongelmallisena muun muassa Suomen uuden perustuslain kannalta, jonka mukaan erinäisistä asioista tulee säätää lailla eikä asetuksella. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi pappien ja kanttorien asuinpaikan valinta ja heidän palvelussuhte-

densa ehdoista määrääminen. Toisaalta kirkkomme asema suhteessa valtioon katsotaan perusteiltaan toimivaksi ja vakiintuneeksi, joten perusratkaisuihin ei ole ollut tarvetta tehdä muutoksia.

Kirkon hallinnon perusrakenne, jonka muodostavat keskushallinto, hiippakunnat ja seurakunnat, on pääosin katsottu toimivaksi. Samoin kanonisen oikeuden soveltamista kirkossamme on pidetty kirkon hallinnossa jatkuvuuden ja pysyvyyden kannalta hyvänä.

Kirkolliskokouksen osalta nähtiin ongelmaksi, että se kokoontui säännönmukaisesti vain joka kolmas vuosi. Uudessa laissa onkin säädetty, että kirkolliskokous, jonka edustajista suuri osa valitaan kolmen vuoden määräajaksi, kokoontuu vuosittain. Uudistus on mielestäni perusteltu, sillä talousarviot on voitava nyky-yhteiskunnassa tehdä kalenterivuositain. Lain 20 § käsittelee kirkolliskokouksen tehtäviä. Maallikon kannalta tärkeimpiä lienevät lainmuutosesityksistä ja kirkkojärjestyksestä sekä kirkon talousarviosta päättäminen.

Kirkolliskokoukselle enemmän valtaa

Kirkon toiminnasta ja hallinnosta säädetään asetuksen sijaan kirkkojärjestyksessä. Tavoitteena on antaa kirkon omaa toimintaa ja hallintoa koskeva norminantovalta mahdollisimman laajasti kirkolliskokoukselle, joten lailla säädetään vain niitä asioista, jotka perustuslain mukaan edellyttävät lain tasoista säätelyä¹. Järjestelyn pohjana on perustuslain 11 §:ssä turvattu uskonnonvapaus, johon sisältyy kirkon sisäinen autonomia mukaan lukien uskonnollisten johtajien, pappien ja opettajien valinta. Suomen luterilaisen kirkon kohdalla on jo aikaisemmin katsottu mahdolliseksi, että laissa säädetään kirkon jäsenyys edellytykseksi kirkon tehtäviin valittaville².

Pappi, diakoni ja kanttori eivät saa lain 109 §:n mukaan opettaa, liittää saarnaansa tai levittää mielipiteitä, jotka ovat vastoin kirkon tunnustusta tai kanonista rakennetta. Tämän lisäksi heidän on käyttydyttävä tehtävisään ja niiden ulkopuolella

asemansa edellyttämällä tavalla. Säätelyllä on merkitystä perustuslain 12 §:n 1 momentin mukaisen sananvapauden kannalta.

Perustuslakivaliokunta katsoi, että virkojen (työsopimuksien) luonteen mukaista on, että mainittujen tulee opettaa ortodoksisen kirkon opin mukaan, ja vastaavasti työn vastaanottamiseen liittyy tietoisuus tästä. Valiokunta totesi myös, että kysymys on perustuslain 11 §:ään liittyvästä kirkon sisäistä autonomiaa koskevasta oikeudesta määrätä kirkon opista³.

Hiippakuntaneuvostot ja piispan asema

Kirkolliskokous antaa kirkkojärjestyksen. Kirkon keskus- ja hiippakuntahallinto on saatettu aikaisempaa riippumattommaksi valtiosta siirtämällä kumpikin kirkon itsensä ylläpidettäväksi. Toisaalta on nähty, että kirkkomme tarvitsee rahavaroja, jotka nykymuodossaan tulevat keskushallinnolle valtionapuna. Hiippakuntiin perustetaan hiippakuntaneuvostot, jotka tullevat toimimaan hiippakunnan ja sen seurakuntien toimintaa suunnittelevina ja koordinoivina yhteistyöeliminä.

Piispan asemaa on vahvistettu mm. siten, että seurakunnan vuotuinen talousarvio on toimitettava ennen vahvistamista piispalle lausunnon antamista varten. Tämä yksityiskohta tullee otetuksi huomioon siten, että

piispalle varataan esimerkiksi kaksi viikkoa lausunnon antamista varten. Jos lausuntoa ei ole tässä ajassa saatu, voitaneen talousarvio vahvistaa⁴. Toisaalta on kai selvää, että seurakunnan tavanomaisista poikkeavista hankkeista on neuvoteltava etukäteen piispan kanssa. Ei liene tarkoitettu, että piispa tutkisi tarkoin kunkin seurakunnan talousarvion lyhyessä ajassa. On myös selvää, että vähänkin pitempään virassaan toiminut piispa saa näiden lausunnonantotilaisuuksien myötä lisää ammattitaitoa.

Valtuusto valitsee papit ja kanttorit

Seurakunnissa kirkkoherran valinta tapahtuu jatkossakin vaalilla, mutta muut papit ja kanttorit valitsee seurakunnan valtuusto. Seurakunnan kokous on lakkautettu. Uuden lain 8 §:n 1 momentin säännöksen mukaan seurakunnat voivat tehdä sopimuksia tehtäviensä hoitamisesta yhteisesti. Saman §:n 2 momentin mukaan seurakunta voi sopimuksen perusteella hoitaa (yksilöidyn) tehtävän myös toisen seurakunnan puolesta. Tavoitteena ovat olleet organisaatioltaan ja hallinnoltaan kevyet yhteistoimintamuodot⁵. Ratkaisu on perusteltu.

Oman kirkkomme kannalta lain 9 §:n säännös kappeliseurakunnista on luonteva. Hallituksen esityksen pe-

rustelujen mukaan (s. 19) on selvää, ettei kappeliseurakuntaa voi perustaa kielellisellä perusteella, vain alueellinen peruste on mahdollinen.

Henkilöstötyösopimussuhteeseen

Keskeisiin muutoksiin kuuluu myös se, että kirkon ja seurakuntien koko henkilöstö on jatkossa työsopimussuhteessa ja sen mukaisessa työsuhteessa. Työsuhde edellyttää, että työn tekeminen sopimuksen tarkoittamassa työssä alkaa. Työsuhteen ehdoista sovitaan kirkkoa ja seurakuntia työnantajana edustavan kirkollishallituksen ja työntekijöiden yhdistyksen tai yhdistysten välisellä työehtosopimuksella. Järjestely näyttää toimivalta, sillä useinkaan seurakunnilla ei ole asiantuntemusta työehtosopimusten tekemisestä. Ratkaisuun vaikutti muun muassa se, että virkasuhteen ja työsopimussuhteen erot ovat käytännön työelämän kannalta vähäiset, ja se, ettei pienessä kirkossa tarvita eri järjestelmiä palvelussuhteiden laadun vuoksi⁶. Palkkausta voitaneen myös porrastaa tehtävien vastuun ja työmäärän mukaan.

Hallituksen esityksen mukaan valtion suoraan maksamien kulujen sijaan tulee valtionapu, jota tarkistetaan hintojen muutoksien mukaisesti. Lisäksi kirkko saa

muuta valtionapua.

Kirkollishallitus valvoo

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 33 §:n 2 momentin mukaan "Kirkollishallitus valvoo kirkon etua, edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä". Tämä on selvä pääsääntö. Toimivallan käyttö jaetaan lain 35 §:n mukaan työjärjestyksessä. Lain 37 §:n mukaan kirkon keskusrahasto on kirkon yhteinen rahasto, jonka tuloja käytetään kirkolliskokouksen vahvistaman talousarvion rajoissa. Kyseisiä menoja ovat kirkon yhteisen hallinnon menot, hiippakuntien menot, muiden kirkon yhteisten tehtävien menot, eläke- ja perhe-eläkemenot, seurakuntien, luostareiden ja kirkon tehtävää edistävien yhteisöjen tukeminen sekä muihin lakiin ja sitoumuksiin perustuvan kirkon menot. Menoja on siis monenlaisia.

Hallituksen esityksessä⁷ todetaan, että kirkon keskus- ja hiippakuntahallinnossa on yhteensä 46 työntekijää. Seurakuntien palveluksessa on yhteensä 173 työntekijää. Kirkkomme on kokonaisuutena ainakin 219 työntekijän yhteisö. Näin ajatellen kirkkomme on aikamoinen työnantaja. Lisäksi tulevat eläkkeensaajat. Tämän henkilökunnan palkkojen ja eläkkeiden maksaminen vaatii paljon rahaa. Tällaisen rahavir-

ran ohjailu vaatii siis selviä pelisääntöjä. Esityksessä todetaan kirkollishallituksen, hiippakuntien ja ortodoksisen seminaarin vuoden 2006 yhteenlasketuksi määrärahaksi 1,809 miljoonaa euroa ja avustukseksi kirkon eri seurakunnille vastaavasti 152 000 euroa.⁸

Keskusrahaston tehtävät

Tehtäviään varten kirkolla on keskusrahasto. Kirkon keskusrahaston tuloja käytetään esityksen mukaan kirkolliskokouksen vahvistaman talousarvion rajoissa kirkon yhteisen hallinnon ja hiippakuntahallinnon menoihin sekä muiden kirkon yhteisten tehtävien hoitamiseen. Lisäksi keskusrahastosta maksetaan ennen vuotta 1994 voimassa olleen eläkejärjestelmän piiriin siirtymäsäännöksen nojalla jääneiden henkilöiden eläkkeet ja perhe-eläkkeet. Keskusrahaston varoista voidaan myös tukea seurakuntia, luostareita ja kirkon tehtävää edistäviä yhteisöjä.⁹

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 37 §:n mukaan kirkon yhteinen talous muodostuu yksinomaan keskusrahastosta.¹⁰ Kukin seurakunta maksaa keskusrahastomaksua tuloverolakiin (1535/1992) perustuvan verotusoikeutensa perusteella seurakunnan jäsenten verotettavan tulon mukaan (38 §). Hallituksen esityksen mukaan (s. 27) kunkin seurakun-

Laki on susi...

nan määräämän kirkollisveroprosentin suuruus ei vaikuta verotulon perusteella määrättävään keskusrahastomaksuun. Verotettavasta tulosta maksettava keskusrahastomaksu on kirkolliskokouksen määräämä prosenttiosuus.

Kirkkolakimme 38 §:n 1 momentin toisen kohdan mukaan jokainen seurakunta ja luostari suorittaa tuloverolain mukaisesta pääomatulostaan kirkolliskokouksen vahvistaman osuuden. Kirkkojärjestyksessä voidaan säätää, että tietyt pääomatulon lajit otetaan keskusrahastomaksua määrättäessä huomioon vain osittain.¹¹

Tuloveron eri lajeja

Tuloverolain 32 §:n mukaan veronalaista pääomatuloa on omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen. Pääomatuloa on muun ohessa korkotulo, osinkotulo, vuokratulo, voitto-osuus, metsätalouden pääomatulo, maa-aineksista saadut tulot ja luovutusvoitto. Pääomatuloa on myös jaettavan yritystulon ja yhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus. Saman lain 33 §:n mukaan korko ja muu siihen rinnastettava hyvitys pääomalle on veronalaista pääomatuloa. Vielä lain 33 a – 34 d §:ssä on säädetty osinkotulo veronalaiseksi.

Tuloverolaissa lähdetään sekä ansio- että pääomatulo-

jen nettoverotuksesta, eli tulonhankkimiskulut ovat vähennyskelpoisia. Ansiotulojen verotuksessa näissä vähennyksissä on rajoituksia mutta pääomatulojen verotuksessa ei. Myös korot ovat vähennettävissä sijoitustoiminnassa.

Keskusrahastomaksun määräytyminen

Uuden lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdan loppuosassa todetaan, että kirkkojärjestyksessä voidaan säätää, että tietyt pääomatulon lajit otetaan keskusrahastomaksua määrättäessä huomioon vain osittain. Hallituksen esityksessä (s. 28) sanotaan, että nykyisin seurakunnat saavat vähentää keskusrahastomaksun perusteena olevista pääomatuloistaan verot, lainojen korot ja lainaehtoihin sidotut kuoletukset sekä valtion verotuksessa hyväksyttävät vähennykset. Ehdotuksen mukaan näitä vähennyksiä ei tehtäisi. Koska luonnollisten vähennysten laskeminen ja kohdistaminen on varsin tulkinnanvaraista, kirkollishallitus ehdotti, että maksun perusteeksi otettaisiin puhtaan pääomatulon sijasta pääomatulo, josta ei ole tehty vähennyksiä. Koska vuokra- ja metsätulosta aiheutuu keskimääräistä enemmän kuluja, kirkolliskokous ehdotti kuitenkin, että näistä tuloista otettaisiin maksua määrättäessä huomioon vain 70 prosenttia. Itse säätäminen tarkoitettiin kirk-

kojärjestyksen tasolle, joka myös on toteutunut.

Kirkkojärjestyksessä ajatusvirhe

kirkkojärjestykseksi 53 §:n toisen momentin perustelujen viimeisenä virkkeenä lausutaan (s. 26): ”Näin vuokra- ja metsänmyyntituloa määriteltäessä tulee huomioitua ne keskimääräiset kulut, joita ei ole muista pääomatuloista”. Käsitykseni mukaan lainattuun lauseeseen sisältyy ajatusvirhe. Minun tiedossani ei ole palkkatyötä lukuun ottamatta sellaisia laillisia tulonhankintatapoja, joissa kulut jäisivät yleisesti 30 prosenttiin tulosta. Poikkeuksellisesti tämä luonnollisesti on mahdollista.

Seurakunnat eriarvoisia

On selvää, että tuloverolain 32 §:ssä tarkoitettu järjestelmä poikkeaa kirkkojärjestyksen 53 §:ssä säädetystä. Jos ajatellaan keskusrahastomaksua kirkkokunnan jäsenmaksuna, ei järjestelyä voitane pitää perustuslain eikä lainvastaisena. Sen sijaan on ainakin se kysymys oikeutettu, miten kiinteistön myyntiä ja arvopaperisijoittamista kohdellaan omaisuuden suojan kannalta verrattuna vuokra- ja metsänmyyntituloon. Eri seurakuntia kohdellaan arveluttavasti eri tavoin. Tähän asti noudatettua perustetta 15 %:n nettotulosta verrattuna uuteen 15 pro-

senttiin kauppahinnasta voitaneen luonnehtia konfiskaatioksi eli menettämisu-raamukseksi ilman laissa säädettyä perustetta. Jos kysymyksessä on ”jäsenmaksu”, se on poikkeuksellisen kova!

LASKUESIMERKKI

Jos lasketaan 100 €:n tulosta 15 %:n keskusrahasto- eli ”jäsenmaksu”, niin tulos on 15 €. Jos 100 €:n tulosta hyväksytään vähennykseksi 30 %, niin 70 €:n tulosta 15 % on 10,5 €. Tavallisesti voidaan arvioida kuluiksi 80–90 % tulojen määrästä. Jos tuloksi jää esimerkiksi 20 €, niin siitä 15 % on 3 €. Esimerkiksi 40 %:n hankintameno-olettamalla 100 €:n tulosta jää 60 € ”veron tai jäsenmaksun” perusteeksi, ja siitä 15 % on 9 €.

Lainojen korot eivät vähennyskelpoisia

Aikaisemmin, ennen vuotta 2007, seurakunnat saivat vähentää keskusrahastomaksun perusteena olevista pääomatuloistaan verot, lainojen korot ja lainaehtoihin sidotut kuoletukset sekä valtion verotuksessa hyväksyttävät vähennykset. Näitä vähennyksiä ei enää tehdä. Kuoletusten osalta lainsäädäntö on osittain kunnossa, lainojen korkojen osalta ei. Kuoletukset otetaan yleisesti verotuksessa huomioon poistojen kautta. Jos seurakunta joutuu lainaamaan rahaa palkkojen maksuun tai muuhun juokse-

vaan maksujen hoitoon, se yleensä on kriisissä. Kriisiä ei auteta eväämällä keskusrahastomaksusta vähennyskelpoinen korkomeno ja muut vähennyskelpoiset lainan kulut. Poistot kohdistuvat historialliseen hankintamenuun. Ne ovat verraten jäykästi jaksotettavissa.

Edellä lausutusta riippumatta olen sitä mieltä, että kun kiinteistöjä luovutetaan¹² tai kun sijoitetaan arvopapereihin, voidaan myyntituloista vähentää välityspalkkiot ja arvopapereiden hankintamenot, sillä vasta näiden erotusta voi käsitykseni mukaan pitää sellaisena tulona, josta keskusrahastomaksu voidaan suorittaa.

Arvopaperisijoittamisen ongelma

Voitaneen arvioida, että arvopaperisijoittamisessa seurakunta saa pankin tai muun välittäjän toimeksiannon jälkeen keskimäärin 10 prosentin luokkaa olevan myyntivoiton. Kun toimintaa jatketaan, ostetaan myytyä arvopaperia aikaisintaan sitten, kun sen hinta kuluineen on ensimmäisenä myydyin arvopaperin ostotasolla. Tämän jälkeen odotetaan jälleen kurssien nousua. Näin arvopapereiden hankintamenot ylittävät reilusti sen keskimääräisen kulun, mikä esimerkiksi metsänmyyntitulosta on laissa otettu kaavamaisesti huomioon. Lisäksi arvopapereihin sijoittamisen kuluista saa aina tositteen. Vaikuttaa siltä,

että koko ongelmaa ei ole mielletty.

Jos sijoitussalkun osalta otetaan tulona huomioon realisoitumaton arvonnousu, eli myymättä olevien osakkeiden listahinta, niin en voi käsittää tätä enkä usko, että sitä on edes tarkoitettu. Tätä vastaa se, ettei osakesijoittamisessa ainakaan kovin helposti voida hyväksyä realisoitumatonta arvonalennusta vähennykseksi. Tämä saattaa vaikuttaa myös osakkeiden arvostukseen seurakunnan tilinpäätöksessä.

Metsänmyyntitulossakin olisi erotettava pystykauppa ja hankintakauppa, vaikka tuskinpa esimerkiksi pappimme ryhtyvät metsätöihin seurakuntien metsissä.

Ongelmaa ei ole mielletty

On syytä erityisesti korostaa, että sijoitussalkun tuotto on hyvä, jos se on 10 % pääomalle. Vain poikkeuksellisissa oloissa sen voidaan olettaa nousevan 30 %:iin. Tämäkin osoittaa, että ongelmaa ei ole ilmeisesti mielletty. Toisena esimerkkinä voitaneen esittää, että korkoa korolle laskien sijoituspääoma kaksinkertaistuu kahdeksassa vuodessa, jos korkokanta on 9,5 %.

Vielä voidaan ajatella, että jollakin seurakunnalla on vaikkapa puolen miljoonan euron velka. Jos sen korko on vuodessa 3,5 % ilman pankin marginaalia, ja kun pankin marginaaliksi oletetaan vaikkapa 0,4 % (pankki ei yleensä

nykyisin itse kannan korkoriskinä), niin vuotuinen velan korko on 3,9 %:n mukaan 19.500 euroa. Tämän suuruusluokan summa on seurakunnan maksettava vuosittain. Vuotuisen tavoiteinflaation ollessa 2 % ei voida olettaa inflaation hoitavan velkaa pois. Jos ajatellaan, että on hankittu osakeyhtiön omistama kiinteistö, niin osakkeista ei yleensä voida tehdä poistoja. Yleisesti ottaen ei voida ajatella, että investointeja ei voisi keskusrahastomaksussa ottaa lukuun. Jos tällä tiellä aiotaan pysyä, niin pääomatu- losta voidaan mielestäni periä vain jonkinlainen muodollinen jäsenmaksu, esimerkiksi 2.000 – 5.000 euroa seurakuntaa kohden.

Kirkon lakia ja kirkkojärjestystä muutettava

Toivomukseni onkin, että kirkollishallitus perehtyy tähän asiaan ja antaa ohjeet, joiden mukaan voidaan käytännössä elää. Arvopaperisijoittamisen kannalta laki on susi. Samaa voidaan sanoa kiinteistösijoittamisesta. Mielestäni on perusteltu aihe harkita kirkon lain ja kirkkojärjestyksen muuttamista. On otettava huomioon, että arvopaperisijoittaminen on pitkäjänteistä

toimintaa, jonka tarkoituksena saattaa olla esimerkiksi kirkkorakennuksen kunnostamiseen käytettävien varojen hankinta. Seurakunnan sijoitussalkun hoitoa voitaneen arvioida samoin kuin vakuutusyhtiöilläkin. Silloin salkun tuoton on oltava lyhyellä ajanjaksolla (esimerkiksi kalenterivuoden aikana) perusteltavissa samoin kuin yli ihmisiän. Käytännössä kumpikin vaatimus on kauniisti sanottuna haastava.

- 1 PeVK laus. 28/2006 vp, s. 1.
- 2 Em. laus. s. 2 ja PeVK 57/2001 vp, s. 2/II.
- 3 PeVK 22/1997 vp, ss. 1-2 ja 28/2006 vp, ss. 2-3.
- 4 KirkkoJ 118 §.
- 5 HE 59/2006 vp, s. 18. Yhteistoiminnasta on vielä säännöksiä KirkkoJ:n 13 ja 14 §:ssä.
- 6 HE 59/2006 ss. 13-14.
- 7 59/2006 s. 8.
- 8 Esityksessä on ajateltu näiden määrärahojen summan tarkistamista Tilastokeskuksen laskeman tukuhintaindeksin mukaisesti. Lisäksi HE:ssä on katsottu, että kysymyksessä on harkinnanvarainen valtionavustus, johon sovelletaan valtionavustuslakia 688/2001.
- 9 Näin voidaan tehdä joko suorina avustuksina tai erityisistä syistä myös korollisen tai korottoman lainan muodossa. Tästä avustuksesta päätettäessä tulee ottaa huomioon lain 2 §:n ja seurakunnan 44 §:n mukaiset tehtävät.
- 10 HE 59/2006 s. 27.
- 11 Lisäksi saman pykälän 3 momentissa on verolainsäädännöstä lainattu "veronkiertosäännös".
- 12 TVL 32 §: Omaisuuksien luovutuksessa saatu voitto.

Seuraavassa numerossa tarkastellaan vielä uutta lainsäädäntöä seurakuntien kannalta. Ortodoksinen kirkollishallitus antaa silloin myös vastineensa varatuomari Korhosen näkemyksiin.

Suuri muutos

Kirkko
päättää nyt
omista
asioistaan

Miten tämä näkyy käytännössä? Kirkolliskokoukset järjestetään tästä lähtien vuosittain aina marraskuun lopussa. Kirkolliskokousedustajan kausi on edelleen entisen mittainen eli kolme vuotta. Uutta kuitenkin on se, että enää ei ole valmisteluvaliokuntaa, joka perehtyisi asioihin ennakoon ja toisi jokaisesta asiasta lausuntonsa kirkolliskokouksen muille valiokunnille niiden käsittelyä ja päätösesityksiä varten. Nyt kirkollishallitus antaa asiat suoraan valiokunnille, jotka voivat käydä esityksiä läpi jopa kirkolliskokousten välisenä aikana. Tämä varmasti nopeuttaa asioiden käsittelyaikaa kirkolliskokouksissa.

Vastuu kirkon jäsenillä

Kirkolliskokous voi nyt itsenäisesti kehittää kirkkokunnan toimintaa. Sen tulee myös päättää kirkkokunnan taloudesta, johon se saa ainoastaan tukea valtiolta vuosittain. Se ainakin nyt on entisten maksujen suuruinen indeksikoroituksella nostettuna. Kaiken muun rahoituksen joutuu kirkkokunta keräämään jatkossakin seurakunnilta. Toisin sanoen vastuu kirkkomme hyvinvoinnin kehittämisestä on yksin meidän, kirkon jäsenten – piispojen ja kirkollishallituksen sekä hiippakuntien palkkoja ja toimitiloja myöten.

Kuva: Markus Peitsalo

Suomen ortodoksisen kirkon historiassa on tapahtunut vuoden vaihteessa erittäin suuri muutos. Kirkkomme on saanut uuden kirkkolain ja kirkkojärjestyksen. **Seppo Salpakari** Lappeenrannasta kirjoittaa, että nämä yhdesä ovat saaneet aikaan sen, että kirkkomme pystyy nyt varsin suurella määrällä itse päättämään omista asioistaan oman kirkolliskokouksemme päätöksillä.

Seurakuntien hallintoon uudella lainsäädännöllä kirkkojärjestyksineen on myös vaikutusta. Valtuusto valitaan nyt neljäksi vuodeksi. Seuraavan kerran se tapahtuu jo ensi syksynä. Valtuustoon voidaan valita puheenjohtajaksi joku muukin kuin kirkkoherra, vuodeksi kerrallaan. Valtuuston vaalissa tulee olemaan vaalialueet haluttaessa myös alle 5000 hengen seurakunnissa. Näissä valtuutetut valitaan seurakunnan vaalialueitten jäsenmäärien suhteessa. Äänestyskäyttäytyminenkin muuttuu hieman, sillä vaalialueella asuva saa äänestää vain oman vaalialueensa ehdokkaita siinä suhteessa kuin siltä alueelta valitaan valtuutettuja. Seurakunnan neuvoston jä-

senmäärässä on alaraja kirkkoherran ja pääkirkon isännöitsijän lisäksi neljässä jäsenessä, jotka toimivat koko nelivuotiskauden. Neuvoston kokouksiin saa osallistua virassa olevista muista papiston ja kantto-reiden jäsenistä ennakoon valittuna vain yksi kirkkoherran lisäksi – hänkin puheoikeudella.

Hiippakuntaneuvostot vielä arvailujen varassa

Uutena asiana lakiin tuli hiippakuntaneuvostot. Niiden toiminta on vielä arvailujen varassa, koska niillä ei ole olemassa mitään päätösvaltaa. Toiminnan suunta tulee riippumaan varmasti hiippakunnan piispasta. Aluksi tällä elimellä ei ole paljon tehtävää, mutta uskallan väit-

tää, että sen määrä tulee jatkossa kasvamaan. Toisaalta hiippakuntaneuvosto tulee olemaan varmasti merkittävässä asemassa, kun mietitään eri seurakuntien välistä yhteistyötä. Tähän asiaan pitää kiinnittää entistä enemmän huomiota, sillä Helsinkiin lukuun ottamatta meidän hiippakuntamme muut seurakunnat ovat sen verran pieniä, että ne eivät tule jatkossa selviämään ilman toisiaan – ilman toisten kanssa tehtävää yhteistyötä eri hallinnon aloilla. Pienimpien seurakuntien yhdistäminen muissa hiippakunnissa se on jo tosi-asiaa. Myös hiippakuntien välistä yhteistyötä tulee kehittää, ettei jouduta taloudellisen pakon sanelemaan hiippakuntienkin yhdistämiseen.

Uuteen lakiin ja kirkkojärjestykseen kannattaa paneutua, sillä ne ovat selkeälukuiset ja niistä saa kyllä selvän, miten kirkkokunnassamme tulee toimia. Varsinkin seurakuntien luottamushenkilöille nämä asiakirjat ovat erittäin tarpeellista ja kehitettävää luettavaa.

Seppo Salpakari

Pyhittäjä **Maksim**
Tunnustaja luettelee viisi vastaparia, jotka ihmisen tulisi elämässään ratkaista. Nämä ovat Jumala ja luomakunta, äly ja aistit, taivas ja maa, paratiisi ja maailma sekä mies ja nainen. Maksimos opettaa, että maailmassa vallitseva synty on kärjistänyt vastapareja niin, että ihminen ei omin avuin kykene niitä ratkaisemaan. Voimme kuitenkin ottaa vastaparit oppaiksemme yrittäessämme vastata pyhän Andreaksen huudahdukseen.

Vastaparit paasto-oppaina

Suuren paaston ensimmäisellä viikolla ortodoksisissa kirkoissa luetaan pyhän **Andreas Kreetalaisen** Suurta katumuskanonia. Keskelle kevään odotusta kantautuu hänen huudahduksensa: *”Sieluni, sieluni, nouse, oi miksi nukut!”* Pyhä Andreas kysyy, mitä on se elämä, jota elät, mistä se saa voimansa ja mihin elämäsi lopulta johtaa?

kaisesti asiasta toiseen.

Jumala on antanut meille myös hengen, ”Jumalan henkäyksen”. Hengellään ihminen kykenee lähestymään Jumalan iankaikkisia totuuksia. Pyhä Iisak Syyrialainen kutsuu hengellistä ymmärrystä ”yksinkertaiseksi tiedoksi”. Koska ihmisellä on rationaalinen ja älyllinen sielu sekä hengellinen ymmärrys, hän voi tehdä valintoja hyvän ja pahan välillä. Näitä valintojamme joudumme pohtimaan paastokilvoituksessa.

Taivas ja maa

Taivas ja maa antavat rajat meidän elämällemme. Meidät on luotu maahan, mutta tavoittelemme taivaita. Maata voimme rakentaa ja pirstoa, hallita ja käyttää, ostaa ja myydä, mutta kaikki tämä meidän on kerran jätettävä. Hautaus-

palveluksen psalmitenkstissä sanotaan: *”Herran on maa ja kaikki mitä siinä on, maanpiiri ja ne, jotka siinä asuvat”*. Pyhä Maksimos sanoo, että ihminen on mikrokosmos, pienoismaailma. Jumala on antanut hänelle tehtävän yhdistää aineen ja hengen maailma, taivas ja maa. Kuinka olemme tässä tehtävässä onnistuneet?

Paratiisi ja maailma

Paratiisi ja maailma ovat neljäs sanapari, jonka Maksimos antaa. Hautauspalveluksen veisu kuvaa paratiisin valoisaksi, viheriöväksi ja rauhalliseksi paikaksi, josta ovat paenneet kipu, suru ja huokaukset. Syntiinlankeemuksessa ihminen joutui pois paratiisillisesta olotilasta maailmaan, jossa hän tuli myös kuolemalle alttiiksi. Jumalan kuva ihmisessä

turmeltui; se himmeni, mutta ei koskaan kokonaan kadonnut.

Jokaisessa lähimmäisessämme kohtaamme Jumalan kuvan ja heijastuksen myös paratiisista. Tullessaan toisen kerran maan päälle Kristus kysyy: ”Annoitko ruokaa, kun minun oli nälkä, annoitko juotavaa, kun olin janoissani, otitko luoksesi, kun olin koditon, vaatetitko minua, kun olin alaston, kun olin sairas ja vankilassa, kävitkö minua katsomassa?” Kristus siis kysyy: ”Näitkö Jumalan kuvan lähimmäisessäsi vai käänsitkö katseesi pois?”

Mies ja nainen

Viidentenä pyhä Maksimos tuo eteemme miehen ja naisen. Jumalan luomistyön rakkaus tulee ilmi siinä, että hän loi molemmat – ei vain toista. Jumala näki, että ilman *toista* rakkaus muuttuu itserakkaudeksi. Rakkaus kuolee, jos se koteloituu meidän sisällemme; se näivettyy, jos se ei löydä kanavaa meidän ulkopuolellemme. Jumala loi miehen ja naisen, jotta he Jumalan rakkauden yhdistäminä jatkaisivat Jumalan luomistyötä maailmassa.

Miehen ja naisen liitto on kuva myös suuremmasta rakkauden siteestä – Kristuksen ja kirkon liitosta. Rakkaus on side, joka pitää kirkon koossa ja elävänä aina Kristuksen toiseen tulemiseen asti.

Tiedon yksinkertaisuus

”Sieluni, sieluni, nouse, oi miksi nukut!” Mitä enemmän meillä on mahdollisuus osallistua kirkon paastonajan palveluksiin, sitä syvemmälle voimme päästä siihen ”yksinkertaiseen tietoon”, josta pyhä Iisak Syyrialainen puhuu. Se on hengellistä ymmärrystä, joka pyhittää meidät, kohottaa sielumme ja yhdistää meidät iankaikkiseen Jumalaan.

Isä **Markku Toivanen**

Vigilia-kirja uudistuu

Papin käsikirja ilta- ja aamupalveluksista valmisteilla

Ortodoksisen piispainkokouksen vuonna 1955 käyttöön hyväksymä papin vigiliakäsikirjan koko painos on ollut loppu jo useita vuosia. Tällä hetkellä kirja kaipaa kielenhuollon ohella myös toimituksellista työtä.

Viisikymmentä vuotta sitten käyttöön otetun Vigilian kieliasu heijastelee sotien jälkeisen ajan kielenkäytön tottumuksia. Kuluneiden vuosikymmenten aikana kirjan tekstejä on muokattu kunkin ajankohdan tarpeisiin.

Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvosto (OKJ) on päättänyt aloittaa nykyisen Vigilia-kirjan uudistustyön. Tähän antaa hyvän lähtökohdan se, että uusi Psalttarin kreikkankielisen Septuagintan mukainen suomennos on valmis. Psalmien suomennos on keskeinen teos muidenkin jumalanpalvelustekstien ja sävelmistön uudistamisen kannalta.

OKJ on nimennyt käännös- ja toimitustehtävään komitean, jonka puheenjohtaja on Joensuun piispa **Arseni**. Komitean sihteerinä ja kreikan kielen kääntäjänä toimii TM **Kari M. Ranttilä** ja käytännöllisen liturgiikan ja slaavin kielen asiantuntijana isä **Sergius Colliander**. Tarvittaessa työryhmää voidaan täydentää muilla jäsenillä ja pyytää asiantuntijalausuntoja.

Ehto- ja aamupalveluksen, puoliyöpalveluksen ja vähäisen ehtoopalveluksen sekä prokimenien ja ylistysveisujen tekstikäännökset sekä tarvittavat toimitusohjeet pyritään valmistamaan vuoden 2007 aikana. Sen jälkeen uudesta käännöksestä järjestetään palautekierros kirjan käyttäjille. Kielenhuollon ja sisällön viimeistelyn jälkeen palvelustekstit annetaan vielä koekäyttöön piispainkokouksen nimeämille tahoille ennen kirjan virallista julkaisemista.

Ortodoksisen hautaustapojen suhteen esiintyy joskus epätietoisuutta. Seuraavassa artikkelissa isä **Heikki Honkamäki** käsittelee hautaukseen liittyviä asioita.

Ortodoksinen hautauskäytäntö

Kuoleman tapahduttua vainajaa hoitanut lääkäri kirjoittaa kuolintodistuksen. Toisinaan kuolinsyyn selvittäminen edellyttää ruumiinavausta, ja se saattaa viivyttää todistuksen kirjoittamista.

Omaisten on syytä ottaa ensimmäiseksi yhteys pappiin. Pappi antaa tarpeellisia neuvoja hautauksen järjestämiseksi. Hänen kanssaan sovitaan hautauksen ajankohdasta. Pappi varaa mielellään keskusteluaikaa omaisille.

Omaisten ei tule sopia hautauksen ajankohtaa hautausoimistossa, ennen kuin asiasta on sovittu hautauksen toimittavan papin kanssa. Ortodoksisissa seurakunnissa papi- toa on rajallinen määrä. Seurakuntien alueet ovat kuitenkin varsin laajoja, ja kirkollisia toimituksia on paljon.

Omaisten toivomana ajankohtana papeilla saat- taakin jo olla sovittuna muita toimituksia. Näin käy varsinkin, jos hautaus- päiväksi toivotaan lauan- taita. Hautaus voidaan toi-

mittaa muunakin viikon- päivänä. Tällöin papilla ja kanttorilla on paremmin aikaa tulla myös muistoti- laisuuteen.

Kun hautauksen ajan- kohdasta ja paikasta on so- vittu papin kanssa, omai- set ottavat yhteyttä halua- maansa hautausoimisti- toon. Hautausoimistot hoitavat mm. hautapaik- kaan liittyvät asiat sekä avustavat tarvittaessa muistotilaisuuden sekä ns. paperiasioiden järjestämi- sessä.

Vainajan valmistaminen arkkuun

Vainajan laittaminen ark- kuun on perinteisesti kuu- lunut omaisten tehtäviin, mutta nykyään asiasta huolehtivat hautausoimis- tot. Omaisilla on kuitenkin oikeus olla mukana vaina- jan laittamisessa.

Perinteen mukaan or- todoksinen vainaja tulisi pestä. Pesun jälkeen vainajan kaulaan asetetaan risti ja hänet puetaan juhlaava- teisiin:

Naisvainajalle puetaan alusvaatteet, mekko, sukut ja kengät sekä huivi. Mies-

vainajalle puetaan alusvaatteet, kauluspaita, solmio, puvun takki ja housut, sukat ja kengät.

Pukemisen ja pesemisen tarkoituksena on valmistaa vainaja kristillisen

Arkku avoinna kirkossa

Ortodoksisen hautaustoimituksen keskeinen piirre on, että arkku on avoinna hautaustoimituksen ajan. Avoin arkku saattaa herättää omaisissa hämmennys-

vuoksi ne voidaan laskea myös kirkossa. Vainaja kannetaan jalat edellä pois kirkosta, joten liikkeelle lähdetessä arkku kääntetään.

Haudalla arkku laske-

pille ja kanttorille.

Muistotilaisuudessa voidaan tarjota lounas tai pelkästään kahvit. Adressit luetaan sopivassa tilanteessa. Mikäli adresseja on paljon, vainajan nimi luetaan vain ensimmäisen adressin yhteydessä (esim. "NN:n muistoa ovat adressein kunnioittaneet seuraavat henkilöt ja yhteisöt:").

Vainajan otsapanta. Kuva: Leena Lomu

perinteen mukaisesti viimeisinä päivinä tapahtuvaa yleistä ylösnousemusta varten. Uskontunnustuksen mukaisesti odotamme "kuolleiden ylösnousemusta ja tulevan maailman elämää."

Pukemisen jälkeen vainaja asetetaan arkkuun. Otsalle asetetaan otsanauha, jossa on teksti "Pyhä Jumala, Pyhä Väkevä, Pyhä Kuolematon, armahda meitä!" Vainajan ylle levitetään katepalttina, suorakaiteen muotoinen valkea arkkuvaate. Vainajan kädet asetetaan ristiin rinnan päälle.

Rinnalle asetetaan pieni ikoni. Edellä mainittuja tarvikkeita voi kysyä hautaustoimistoista ja kirkkoherranvirastosta.

Hautauksen ajankohta ja paikka

Ortodoksisen perinteen mukaan hautaus toimitetaan mahdollisimman nopeasti, perinteisissä ortodoksisen kulttuurin maissa 1-3 vuorokauden kuluessa kuolemasta. Suomen oloissa tämä on harvoin mahdollista. Pääsääntönä tulee kuitenkin pitää, että hautaus toimitetaan viikon kuluessa kuolemasta.

Ortodoksivainaja tulee siunata ortodoksisessa kirkossa. Näin on meneteltävä ainakin silloin, kun paikkakunnalla on ortodoksinen kirkko tai rukoushuone. Pitkien välimatkojen vuoksi voidaan välttämättömyyden vaatiessa käyttää luterilaisia kirkkoja ja siunauskappeleita.

tä, ehkä pelkoakin. Joskus omaiset toivovat arkun kiinni pitämistä. Paras elävä muisto on kuitenkin nähdä vainaja, kohdata hänet viimeisen kerran kasvoista kasvoihin.

Kuolemassa ei ole mitään pelättävää tai peiteltävää. Avoimen arkun äärellä jätetyt jäähyväiset korostavat luonnollisella tavalla yhteyttä elävien ja edesmenneen välillä. Jos arkku olisi kiinni, tätä yhteyden tunnetta ei pääsisi syntymään.

Hautaustoimitus

Arkku asetetaan kirkon keskelle niin, että kasvot ovat kohti alttaria. Hautaustoimituksen alussa arkku avataan ja katepalttina siirretään sivuun kasvojen kohdalta. Myös kasvoja peittävä liina poistetaan. Toimituksen aikana seis-tään palava kirkkokynttilä kädessä. Pappi kertoo alussa toimituksen kulusta.

Evankeliumin lukemisen jälkeen tapahtuu hyvästijättö. Omaiset tulevat perhekunnittain, tekevät ristinmerkin ja suutelevat vainajan rinnalla olevaa ikonia, hiljentyvät hetkeksi ja poistuvat. Jos omaisia on paljon, voidaan hyvästetä käydä jättämässä yhtäaikaaisesti arkun molemmilta puolilta. Muutkin kuin ortodoksit voivat osallistua hyvästijättöön.

Hautausmaalla

Toimituksen päätyttyä arkku suljetaan. Kukat lasetaan ensisijaisesti haudalla, mutta sääolosuhteiden

taan hautaan "Pyhä Jumala"- veisua laulettaessa. Mikäli hautaa ei luoda heti umpeen, se peitetään seppelekehikolla, jonka päälle tuodaan kukkalaitteet. Viimeiseksi lauletaan veisu "ollos iäti muistettu." Virret eivät kuulu ortodoksisen hautaukseen.

Muistotilaisuus

Katepalttina. Kuva: Leena Lomu

Haudalla joku omaisista ilmoittaa kuuluvalla äänellä muistotilaisuuden pitopaikan. Kutsu on kohteliasta esittää erikseen myös pa-

Avoimen arkun äärellä jätetyt jäähyväiset korostavat luonnollisella tavalla yhteyttä elävien ja edesmenneen välillä.

Muistovärssyjen lukeminen ei ole välttämätöntä. Omaiset voivat syventyä niiden sisältöön myöhemmin.

Lopuksi

Ortodoksinen hautaus on luterilaisille omaisille usein ensimmäinen kosketus ortodoksisuuteen. Hämmennys on kaksinkertainen: yhtäältä kuolema aiheuttaa tuskaa ja epäietoisuutta, ja toisaalta mieltä painaa pelko siitä, osako käyttäytyä ja tehdä kaiken oikein.

Pelko on kuitenkin aiheeton. Ortodoksiset papit neuvovat mielellään omia hautausasioissa. Pappi kertoo myös hautaustoimituksen aikana, mitä seuraavaksi tehdään.

Toivomme kuitenkin, että omaiset kunnioittavat omaisensa uskonnollista vakaumusta. Jos vainaja eläessään teki päätöksen säilyttää ortodoksisen uskonsa, saa hän myös kuoltuaan kirkkonsa perinteen mukaisen kohtelun.

Tämä artikkeli perustuu osittain Analogissa 2/2002 julkaistun tekstiin.

Koptilainen ikoni

IKONI ESITTÄÄ Neitsyt Marian ilmestystä. Enkeli Gabriel ilmoittaa Marialle, että tämä synnyttää poikalapsen Pyhän Hengen voiman kautta ja että tälle on annettava nimeksi Jeesus. Maria suostui tehtävään, joka ei ollut sopuisuudessa inhimillisen luonnon kanssa. Se mikä tekee tästä ikonista erilaisen, on sen koptilainen alkuperä. Koptilainen tarkoittaa egyptiläistä. Koptilaisen kirkon perustajana pidetään apostoli ja evankelista Markusta, joka perimätiedon mukaan koki marttyyrikuoleman Aleksandriassa v. 63.

Koptilaiset ikonit ovat hieman naivistisia eli lapsenomaisia, ja niissä mittasuhteet eroavat meille tutuimmista ikoneista. Ikonihan ei ole vain piirustus tai kuva vaan se on levollisen rauhallinen, hengellinen ja uskonopillinen ilmaisu. Koptilaisessa ikonissa painotetaan eläin- ja kasvikoristelua. Ihmishahmot eivät ole kovin luonnollisen näköisiä ja ääri- viivat, värit sekä kaikki yksityiskohdat ovat pelkistettyjä. Koptilaisilla ikoneilla on enemmän ehkä erivapauksia,

joten symboliikassakin voi olla eroa.

Korkeimman voima suo-

jelee tilannetta taivaasta tulevien säteiden muodossa, ja kyyhkynen kuvaa Pyhää

Henkeä. Taustalla näkyy myös kolme kyyhkyä, jotka kenties symbolisoivat uutta

elämää, Rauhanruhtinasta, Kristusta, Vapahtajaa. Kyyhkys on sijoitettu mielenkiintoisella tavalla ikään kuin koko luontoa hallitsemaan: yksi on vedessä, toinen istuu maassa pensaassa ja kolmas lentää ilmassa. Taka-alalle on kuvattu puuvillapensas tai pieni oliivipuu sekä pieni vesilähde, jonka ympärillä on myös valkoisia kukkia. Ikonitaitteessa puut ja kukat symbolisoivat kasvua ja hedelmällisyyttä. Marian vieressä on kori täynnä puuvillaa, josta hän kehrää lankaa värttinällä. Useimmiten Marian kehräämä lanka on purppuranpunaista tempelin esiripun valmistusta varten. Esiripun purppura kuvastaa Kristuksen lihaa, näin Jumalansynnyttäjä kehrää myös ennustuksen lankaa. Marian sininen puku korostaa jumalallista viisautta ja neitsyyttä. Gabrielin oikeassa kädessä on kirjakäärö ja vasemmassa palmunoksa sekä risti. Iko-

- Mistä voin tietää, että olet olemassa vain minua varten?
 - Katso tarkasti, niin voit nähdä hiekalla kahdet askeleet. Tässä on sinun elämänpolkusi. Minä olen kulkenut koko ajan sinun vierelläsi.
 - Mutta katso, tuossa, kun minulla oli vaikeaa – onkin vain yhdet ainoat askeleet! Missä sinä olit silloin?
 - Ne ovat minun askelteni jäljet. Kun voimasi eivät riittäneet – minä kannoin sinua!

neissa kohotettu käsi tarkoittaa puhumista (paitsi Kristuksella ja papistoon kuuluvilla

henkilöillä se tarkoittaa siunaamista).

Tärkeä kanoninen lähde

tälle ikonille löytyy raamatunkohdasta Luuk. 1:26-38.

Leena Lomu

Etsi ruudukosta seuraavat sanat:

1. Andreas
2. anteeksipyyntö
3. blinit
4. enkeli
5. Gabriel
6. ikoni
7. ilmestys
8. kanoni
9. kreetalainen
10. Lasarus
11. Maria
12. opetus
13. paasto
14. palmusunnuntai
15. ponomari
16. saarna
17. sapatti
18. seurakunta
19. sielu
20. spitaali

Enkelisanapiilo

P	A	N	D	R	E	A	S	D	F	G	H	J	K	K
A	N	T	E	E	K	S	I	P	Y	Y	N	T	Ö	R
A	R	V	Y	J	A	P	G	A	B	R	I	E	L	E
S	K	B	L	I	N	I	T	G	E	E	S	E	E	E
T	A	W	C	V	O	T	F	M	A	R	I	A	L	T
O	T	F	V	C	N	A	X	W	Ö	P	Ä	U	A	A
E	N	K	E	L	I	A	Z	S	I	E	L	U	S	L
A	U	S	K	U	L	L	O	V	E	X	E	L	A	A
I	K	O	N	I	S	I	P	O	N	O	M	A	R	I
N	A	D	O	N	N	I	E	P	O	U	L	O	U	N
I	R	I	N	I	S	Y	T	S	E	M	L	I	S	E
B	U	D	U	V	U	R	U	J	Ä	S	E	V	E	N
W	E	O	D	U	B	K	S	A	A	R	N	A	H	A
R	S	A	P	A	T	T	I	E	T	A	R	A	K	O
Q	P	A	L	M	U	S	U	N	N	U	N	T	A	I

Taiteilija Leena Nortamaa: Sydän lepää työssä

”Olen pappien käyttämä ”hätävarakummi”, ollut sitä jo isä **Filadelfos Laakson** ajoista lähtien. Minuun on turvauduttu, jos muualta ei ole löytynyt ortodoksiksi kastettavalle lapselle ortodoksikummi. Kirkkokummi olen lähes kymmenelle lapselle. Lisäksi minusta on tullut useiden kirkkoon liittyneiden aikuisten kummi. Kaikkiin kummilapsiini en ole voinut pitää yhteyttä joidenkin lasten elämäntilanteiden vuoksi. Olen sanonut, että minun luokseni saa tulla ja kysyä neuvoja, mutta omia näkemyksiäni en kenellekään tyrkytä.”

Näin puhui **Leena Nortamaa** tavatesamme hänen kodissaan Kotkassa, meren lähellä, kauniin puiston reunassa. Ei ole sattumaa, että hänen kotinsa on juuri tässä paikassa. Kun kodin vaihto tuli aikanaan ajankohtaiseksi hänen elämänsään tapahtuneiden muutosten vuoksi, uuden kodin valintaperuste oli, että kirkko näkyy ikkunasta ja että vanhana sinne pääsee ilman apua. Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkko on Isonpuiston keskellä ja Leena Nortamaan koti saman puiston vieressä.

Työt lahjaksi

Hänen kättensä töitä on nähtävissä seurakunnasamme monessa muodossa. ”Olen tehnyt työni omalle kirkolle ja Jumalan kunniaksi”, Leena toteaa. Hän ompeli muun muassa Kotkan kirkon 200-vuotisjuhliin täydellisen papin puvuston, puvut diakonille ja kolmelle alttaripalvelijalle. Erikokoisia ponomarin pukuja sekä ehtoollispeitteitä on vuosien mittaan valmistunut useita. Viimeisimpiä töitä ovat vuonna 2005 valmistuneet kirkkoli-put pellavakankaalle maalattuine Pyhän Nikolaoksen ja Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumisen ikoneineen. Materiaalit ovat seurakunnan hankkimia, mutta työt Leena Nortamaa on tehnyt lahjana seurakunnallemme.

Taiteilija Jumalan armosta

Vastauksena kysymyksee-

Leena Nortamaa rukoustyönsä ääressä. Valmistumassa on suurten juhlapyhien tapahtumakoneista Herran ratsastus Jerusalemiin – ikoni. Kuva: Leena Karjalainen

ni, miten hänestä tuli ikonimaalari, Leena Nortamaa kertoi, että ensimmäisen sysäyksen antoi lainaksi saatu kirja, joka esitteli useita satoja Neitsyt Marian ikoneja ja jossa oli kertomuksia niiden ihmetoista. Neitsyt Marian ikonit ovatkin erikoisesti hänen sydäntään lähellä. ”Ikonimaalaus on minulle rukousta alusta loppuun. Se on rukoustyötä. Sitä ei voi tehdä, jos ei ole rauha sydämessä,” hän toteaa. Leena on myös kirkkokuoro-

lainen ja sanoo, että ikonimaalaus ja kirkkolaulu kulkevat käsi kädessä. Esimerkiksi akatistoveisuista löytyvät sanoina aiheet Neitsyt Marian ikoneihin, joita hän on eniten maalannut. Leena Nortamaa on ollut joillakin lyhyillä ikonimaalauskerhoilla, mutta paras opettaja hänelle on ollut kotkalainen Mirjam Laine, joka kymmenen vuoden ajan ohjasi seurakunnan ikonimaalauskerhoa.

Leena Nortamaa on ol-

lut mukana uuden seurakuntasalin sisustuksen suunnittelussa. Nykyisin hän huolehtii kirkon juhlaikoneiden kukkaseppeleiden sommittelusta. Niistäkin näkee, että hän hallitsee värien käytön. Hän kertoi saaneensa jo koulussa opettajiltaan palautetta tästä asiasta. Kannustus on myönteisesti vahvistanut hänen taiteellista itseluottamustaan ja vaikuttaa edelleen Leenan työskentelyyn. Kodin seinillä on myös useita hänen itsensä maalaamia herkkiä akvarellitöitä. Leena Nortamaa on taiteilija Jumalan armosta.

Musiikki tuli hänen elämäänsä jo 1940-luvulla, kun hän pikkutyttönä esiintyi ensimmäisen kerran julkisesti ensin karjalaisten juhlassa Kotkassa ja sitten ONL:n tilaisuudessa Lappeenrannassa. ”Olen kiitollinen taiteellisista lahjoistani. Niiden ansiosta masennus ei pääse yllättämään. Rakastan niin paljon kauneutta, että ei ole aikaa katsoa murhetta. Siitä muistan olla kiitollinen. Kauneus löytyy meidän ortodoksisesta uskostamme,” Leena Nortamaa sanoo.

...ja monta muuta soittajaa

Kotkalaisena mieleen nousevat vielä kysymyksiä herättävät laulun sanat: ”Miettinen ja Nortamaa ja monta muuta soittajaa...” Kyllä, kyseessä on Leenan ammattimuusikkona nuoruudessaan toiminut aviomies, jonka soitantoa nuori Juha Vainio hieman salaa seuraili ja aikanaan sitten otti mukaan lauluihinsa. Nuori aviovaimo Leena kirjaili käsin tämän Olli Miettisen orkesterin poikien esiintymispaitoihin orkesterin tunnuskirjaimet. Leena Nortamaan luovuudesta ovat vuosien myötä saaneet siis nauttia muutkin kuin seurakuntamme jäsenet.

Leena Karjalainen

Athos-näyttely sai arvoisensa dokumentin

Athos - Luostari-elämää pyhällä vuorella. Maahenki (2006). Toim. Mikko Oranen, ulkoasu Eeva Louhio. 344 s., 207 x 302 mm, sidottu, runsas nelivärikuvitus. Hinta 65 € (englanninkielinen laitos 82 €). Myynti: www.maahenki.fi ja Taidemuseo Tennispalatsi (museokauppa).

Helsingin kaupungin taidemuseon Athos-näyttely on saanut arvoisensa dokumentin, kun näyttelyn käsiohjelmaksi aiottu kirja on lopulta ilmestynyt. Hyvää kannatti odottaa, sillä teos on yli 300-sivuinen, runsaasti kuvitettu bysanttilaisen ja jälkibysanttilaisen taiteen katselmus.

Kirjan keskeinen teema on Athoksen pyhä vuori (Agion Oros), jonka 20 luostaria ovat jo yli tuhannen vuoden ajan vaalineet ortodoksista uskonelämää ja bysanttilaista kulttuuriperintöä. Kaikkiaan yli 400 teosta on esitelty kattavin asiantuntijatekstein ja suurikokoisin värikuvin.

Tammikuussa päättynyt Athos-näyttely veti viiden kuukauden aikana Taidemuseo Tennispalatsiin runsaat 94 000 kävijää, mikä on museon uusi yleisöennätys. Näyttelyvieraita tuli erityisesti Venäjältä, sillä monet Venäjän museoista näyttelyyn lainatut ikonit ja sakraalisineet olivat nyt ensi kertaa yleisön nähtävillä.

Venäjän, Kreikan, Serbian ja Kyproksen museoiden aarteiden lisäksi kirjassa esitellään monipuolisesti bysanttilaista

maailmaa, taidetta ja luostarielämää. Artikkeleita ovat kirjoittaneet mm. metropoliitta **Ambrosius**, professori **René Gotheroni** sekä piispa **Arseni**, joka kuvailee kirjassa vanhan Valamon munkkien Athos-kokemuksia.

Eremitaasin taidemuseon bysanttilaisen osaston johtaja **Juri Pjatnitski** kirjoittaa Athoksen venäläisluostareiden yhteyksistä Venäjään. Athoksen aarteita kulkeutui aikanaan Venäjälle munkkien kiittolisuudenoitukseksi luostareiden saamista lahjoituksista.

Kirja sisältää kaksi kreikkalaisten kirjoittajien katsausta Kyproksen maalaustaitteeseen 300-luvulta 1800-luvulle ja saaren yhteyksistä Athokseen. Teoksen alussa ovat Konstantinopolin ekumeenisen patriarkan **Bartolomeoksen** sekä arkkipiispa **Leon** siunauskirjoitukset.

Teksti ja kuva: **Mikko Junes**

Vuoden 2007 kirkkokalenteri

ANALOGI-lehden numerossa 5 oli TM **Arimo Nyströmin** huolestunut artikkeli Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvoston (OKJ) julkaiseman vuoden 2007 kirkkokalenterin ulkoasusta ja sisällöstä.

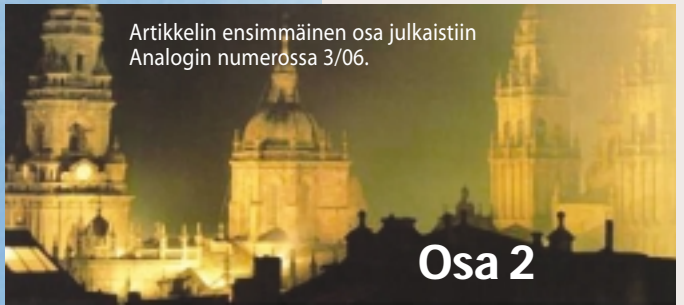
Huoleen oli todella aihetta, ja kiitän Arimo Nyströmiä yksityiskohtaisesta paneutumisesta kalenterin puutteisiin. Tässä yhteydessä osoitan julkaisijan puolesta kalenterin käyttäjille anteeksipyyntöni ja lupaan OKJ:n tekevän asian suhteen parannuksen.

Pyhimmän patriarkan Bartolomeoksen kuva jätettiin saamani tiedon mukaan pois kalenterin alusta pelkästään taloudellisesta syystä. Vain yhdelle sivulle painettava värikuva olisi nostanut kalenterien yksikköhintaa useilla kymmenillä senteillä.

Kalenteriin mahdutettujen pyhien nimien kirjoitusasu vastaa muutamaa toimittajan tekemää lipsahdusta lukuun ottamatta OKJ:n julkaisemisessa Synaksarion-kirjoissa olevia muotoja. Olen saanut piispainkokoukselta ohjeen pitäytyä niissä. Sen vuoksi emme voi julkaista kalenterissamme erilaisia nimien kirjoitusasuja.

Kalenterissa olevat Raamatun lukujaksojen virheellisydet ovat valitettavia, ja niistä lähetetään papistolle kirjalliset korjausohjeet. Matrikkelin virheitä ei voi luonnehtia tekijän tiedon vaan huolellisuuden puutteeksi, joka myös on hyvin harmillista.

Anteeksi pyytäen ja siunaten
Arseni
Joensuun piispa

Artikkelin ensimmäinen osa julkaistiin Analogin numerossa 3/06.

Osa 2

Pyhiinvaelluksen historiaa ja nykypäivää

Kun joku tekee usein pyhiinvaellusmatkoja, voidaan väittää, että ne osoittavat hänen olevan uskonnollisesti aktiivinen. Pyhiinvaelluksen hengellinen vaikutus on silloin toteutunut hänessä myönteisesti. Satunnaiset pyhiinvaellukset taas saattavat kertoa jonkinlaisesta uskonnollisesta kaukokaipuusta, uteliaisuudesta tai pelkästä matkustamisen tai seikkailun halusta. Isä **Gaius Sahlberg** pohtii pyhiinvaelluksen muotoja kaksiosaisen artikkelinsa jälkimmäisessä jaksossa.

Venetsialaiset, jotka 1200-luvulta alkaen pitivät hallussaan koko itäisen Välimeren aluetta ja näin myös alueen kauppaa ja muita liiketoimintaa, alkoivat järjestää säännöllistä liikennettä Pyhään Maahan. Laiivanvarustajat alkoivat jär-

jestää pyhiinvaeltajille ”paketti- ja valmismatkoja”. Näin alkoi meidän päivinämme edelleen jatkuva massaturismi.

Matkamuistoja ja parantumisen toivoa
Pyhiinvaelluskohteissa ryhdyttiin myös käymään

kauppaa pyhäinjäännöksillä, joita kysynnän kasvaessa alettiin väärentää ja jopa varastaa pyhiinvaeltajille myytäväksi. Jo näin varhaisessa vaiheessa alkoivat pyhiinvaellus ja massaturismi sekoittua toisiinsa. Pyhiinvaeltajat halusivat ottaa vaelluskoh-

teesta mukaansa jonkin pyhän esineen, ja niiden puuttuessa muutkin esi-
neet kelpasivat. Näin ilmeisesti sai alkunsa matkamuiston käsite. Matkamuisto siis tuli korvaamaan aidon pyhän esineen. Matkamuistoja kannettiin paluumatkalla näkyvillä, jotta vastaantulijat ja matkan varrella muutkin näkisivät, että vaeltaja on tulossa pyhältä paikalta. Pyhältä maalta tulevat kantoivat palmunoksimppua ja Santiago de Compostelasta tulevat uurreista simpukkaa.

Pyhän ja yhteisöllisyyden kokemisen halun lisäksi pyhiinvaeltajilla oli muitakin motiiveja. Usein pyhä matka merkitsi sairaalle lähtijälle ainoa paranemisen toivoa. Lukemattomia ihmeperantumisia on rekisteröity useissa pyhiinvaelluspaikoissa. Tämän lisäksi pyhiinvaellukset olivat myös katumusmatkoja. Tähän ikivanhaan perinteesen perustuu todennäköisesti se, että nykyisillään pyhiinvaeltajilla on usein tarkoitus ja halu käydä synnintunnustuksella vaelluskohteessa vieraan papin luona.

Rangaistuskeino

Pyhiinvaellus sai myöhäiskeskiajalla omituiselta tuntuvia ja jopa irvokkaita muotoja. Pyhää matkaa saatettiin käyttää rangaistuskeinona; sillä kirkko saattoi passittaa kirkkoa kohtaan raskaan rikkomuksen tehneen henkilön pyhiinvaellukselle rikoksen sovittamiseksi. Rikollisen oli menomatka kuljet-

tava kahleissa. Pyhiinvaellusta alettiin käyttää anekapuan tavoin automaattisena rikoksen sovituskonona. Varakkaat henkilöt tai suvut saattoivat palkata sijaisen pyhiinvaellukselle puolestaan. Myös vakavasti sairas, joka ei enää jaksanut matkalle lähteä, saattoi lähettää palkatun sijaisen puolestaan. Onneksi tällaiset kieroutumat olivat poikkeuksia. Yleensä pyhiinvaeltajien tarkoitukset olivat hartaat ja vilpittömät, ja hän todella uskoi ja ymmärsi pyhiinvaelluksen olevan kaikkivaltiaan Jumalan palvelemista.

Ortodoksinen perinne saa muotonsa

Kristillisen kirkon jakautumisen jälkeen vuodesta 1054 alkaen idän pyhiinvaellusperinne alkoi hakea omia muotojaan.

Itäisen eli ortodoksisen kirkon alueella tärkeitä pyhiinvaelluskohteita ovat olleet luostarit, jotka ovat aina olleet idän kirkon hengellisiä keskuksia. Idän ja lännen pyhiinvaellusperinteelle yhteisiä piirteitä ovat olleet matkat Pyhälle maalle ja pyhäinjäännösten kunnioittaminen. Ortodoksinen tärkeäksi kohteeksi Pyhän maan lisäksi tuli jo varhaisessa vaiheessa Konstantinopoli, idän kirkon hallintokaupunki ja hengellinen keskus.

Kristinusko levisi Byzantista ja etenkin sen keskuksesta Konstantinopolista Venäjälle 900-luvulla. Tämän jälkeen Venäjältäkin ruvettiin tekemään pyhiinvaelluksia Konstantinopoliin ja sieltä edelleen Pyhälle maalle. Myös idän kirkon piirissä tehdyt pyhiinvaellukset saivat paikoitellen muita kuin kristillisiä piirteitä. Venäläisten pyhiinvaeltajien joukossa oli usein poliittisin ja kaupallisin perustein pyhälle matkalle lähteneitä. Pyhiinvaellukset Konstantinopoliin olivat kuitenkin merkityksellisiä kristillisyyden ja kristillisen kulttuuriperinteen Venäjälle

siirtymisen kannalta. Venäjän pyhiinvaeltajat käyttivät samoja reittejä kuin kauppiaat, ja tämä taas edisti bysanttilaisen kirkollisen esineistön ja idän kirkon tapakulttuurin leviämistä Venäjälle, Kiovaan, Novgorodiin ja Karjalaan saakka.

Venäjän pyhiinvaellusinto

Venäjällä virisi 1800-luvulla suuri pyhiinvaellusinto Pyhään maahan. Konstantinopoli oli lakannut olemasta pyhiinvaelluskohde jo 1400-luvun puolessa välissä islamilaisten tuhattua sen ja alistettuaan sen valtaansa. Pyhä maa, Palestiina oli avoin maa 1800-luvun puolivälissä, ja se oli valmis vastaanottamaan Venäjältä tulevia ortodoksisia pyhiinvaeltajia. Näin alkoi mahtavan suuri Jerusalemiin suuntautunut Venäjän talonpoikien pyhiinvaellus, joka jatkui aina Venäjän vallankumoukseen saakka. Matka Pyhään maahan oli tuolloin vaarallinen ja epä-

mutta se ei lannistanut Venäjän oikeuskosten pyhiinvaellusintoa. Matkalaisten joukko kasvoi valtaisiin mittoihin, ja niin perustettiin vuonna 1882 Venäjän Keisarillinen Ortodoksinen Palestiina-seura, joka tarjosi matkalaisille majoitus- ja ravitsemuspalveluita. Majoittujien olot olivat kuitenkin surkeat, samassa tilassa saattoi majoittua paljaalla lattialla ilman vuodevaatteita jopa 300-400 matkalaista.

Vielä yleisempiä kuin matkat Pyhään maahan olivat kuitenkin matkat kotimaan eli Venäjän luostareihin. Venäjälle muodostui väestöryhmä, jonka

elämäntavaksi muodostui vaeltaminen luostarista toiseen. Erityisesti luostareissa eläneet ohjaajavanhukset saivat ihmiset hakeamaan luostareista hengellistä lohtua ja ohjausta. Meidän ehkä parhaiten tuntema ohjaajavanhus oli pyhittäjä **Serafim Sarovilainen**, jonka luokse pyrki valtavat joukot pyhiinvaeltajia saamaan hengellistä lohtua ja siunauksen.

Kokenut venäläinen pyhiinvaeltaja **Ivan Shmeljov** kuvaa omien pyhiinvaelluskokemustensa perusteella oikean kristillisen pyhiinvaelluksen olemusta ja erityisesti niitä teemoja, joita oikea pyhiinvaellus osallistujalle tarjoaa. Hän kiteyttää tunteuksiaan seuraavasti: ”*Matkalle lähdön odotus ja valmistelu, matkanteko, virkistys- ja lepotaikoinen, pyhiinvaeltajajoukon*

runsa slukuisuus ja erilaisuus, ikonien ja pyhäinjäännösten kunnioittaminen ja väentungos niiden äärellä, jumalanpalvelukseen ja ehtoolliseen osallistuminen, ohjaajavanhuksen tapaminen, vael-

luskohteeseen liittyvien matkamunistojen hankkiminen ja lopulta kaihoisin, mutta kiitollisin mielin tahtaava kotiinlähtö ja paluu jokapäiväiseen arkielämään.”

Seurakuntalaiset matkalla

Seurakunnallisen yhteis-

matkan tulisi aina olla pyhiinvaellus, siksi siihen tulisi kuulua mahdollisimman monia Shmeljovin edellä luettelemaa elementtejä. Jos mahdollista, kirkolliseen matkaan tulisi aina kuulua pyhä liturgia ja yhteinen ehtoolliseen osallistuminen. Matka tulee aina aloittaa matkallelähtörukouksella, ja matkan kohteiden tulee olla kirkolliseen elämään ja toimintaan tai kirkon historiaan liittyviä. Ostosmatka tai laivaristeily sinällään ei ole pyhiinvaellus, eikä maallinen ryhmämatkailu kuulukaan seurakunnan tai kirkkoa lähellä tai sen yhteydessä toimivan yhteisön toimialaan.

Kaikki olemme pyhiinvaeltajia

Pyhiinvaellus, jonka jokainen meistä voi helposti ja ilman kustannuksia tehdä, on matka kotikirkossa toimitettavaan liturgiaan ja osallistuminen pyhään ehtoolliseen. Liturgiaan niin kuin pyhiinvaelluksellekin valmistautumiseen kuuluvat edeltävät rukoukset ja huolellinen hengellinen valmistautuminen. Pyhä eukaristia on pyhiinvaelluksemme ydinkohta, ja sitä seuraa paluu maailmaan. Kristittyinä pyhiinvaeltajina viemme matkamuistona ympäristöömme ehtoollisesta saamaamme pyhyttä ja onnellista mieltä. Kerromme lähimmäisillemme pyhistä kokemuksistamme, ja näin elämme arjessa ”liturgiaa liturgian jälkeen”.

Suuri paasto on myös pyhiinvaellus. Paastonaika vastaa matkaa pyhään kohteeseen. Kristuksen ylösnousemusjuhla on vaelluksemme päätös, ja ylösnousemusilo on meille todellista pyhiinvaelluksen iloa.

Me kaikki olemme pyhiinvaeltajia. Meistä kukin toteuttaa vaelluksensa omalla tavallaan ja omien voimiensa ja mahdollisuuksiensa mukaan. Kaikki voimme kokea pyhiinvaelluksen huippukohtaan yhteisessä pyhässä ehtoollisessa ja sen aikaansaamassa ilon, hengellisen rauhan ja vapauden tunteessa, joka on lähtöisin Kristuksesta, meidän Jumalastamme. ■

Kristittyinä
pyhiinvaeltajina
viemme
ympäristöömme
ehtoollisesta
saamaamme
pyhyttä
ja onnellista
mieltä.

«Отверзись!»:

Размышление на тему недели общей молитвы

Artikkelissaan "Aukene! – Mietteitä ekumeenisen rukouksen viikosta" isä **Viktor Maksimovski** muistelee tuon viikon aihetta "Kristus saa kuurot kuulemaan ja mykät puhumaan". Tämä aihe liittyy kristittyjen väliin suhteisiin mutta myös suhteeseemme Jumalaan ja lähimmäisiimme.

18-25 января всем христианским сообществом Финляндии проводилась традиционная екуменическая молитвенная неделя. Практически все наши приходы участвовали в межхристианских крестных ходах и совместных молитвах. Христиане разных конфессий собирались вместе, для того, чтобы вспомнить о надежде и молитве Христа о Своих учениках («Да будут все едино» (Ин 17:21)) и совершить еще один посильный шаг на пути преодоления многовекового греха разделения христианского мира.

Каждый год одна из финляндских христианских общин организует эти межконфессиональные встречи, назначается общая тема Недели. На этот раз темой для общего молитвенного размышления стал отрывок из Евангелия от Марка (7:31-37) об исцелении и заключительные слова этого отрывка: «Христос» и глухих делает слышащими, и немых – говорящими».

В самом деле, эта евангельская фраза очень хорошо выражает надежду современного человека – и человека верующего, – надежду, связанную с отношением не только к христианам иных конфессий, но и ко всякому иному, не только к человеку, но и к Богу. Способность слышать и произносить слово, т.е. умение выражать себя вовне и познавать выраженный, высказанный мир другого – величайший дар Бога человеку, открывающий возможность для общения. Словом Бог призывает мир и человека из небытия в бытие, и беседа с Творцом дает первозданному человеку радость и жизнь. Но первым же плодом грехопа-

дения явился страх услышать голос Божий (Быт 3:10). Человек глохнет, не распознает Божье слово, превращающееся для него в угрозу, и поэтому он немеет, перестает быть способным говорить перед лицом Божьим. Он отпадает от общения с Богом, и, как следствие, с миром и с самим собой и с себе подобным. Будучи не в силах остановить в себе духа страха и вражды, он начинает убивать, и «голос крови вопиет от земли» (Быт 4:10) к Богу, потому что вопль этот человек уже не слышит.

В истории, начавшейся с грехопадения, человечество всегда стремилось вернуть себе умение слышать и говорить. И для этого, при всей многообразности конкретных исторических вариантов, всегда было лишь два пути, два понимания исцеления. Один – через послушание Богу, т.е. через усилие во всякой собранности и цельности, которое ведет и к ответственному слову, обращенному к Богу как своему Господу, к присутствию Божьему в жизни человека («И воззвал к нему Бог... и сказал: Моисей! Моисей! Он сказал: вот я, Господи!» (Исх 3:4)). Второй путь, как известно, выражен в идее строительства Вавилонской башни: «сделаем себе имя» (Быт 11:1-9), приведшей к рассеянию и смешению языков, т.е. окончательной потере людьми способности понимать и быть понятыми.

Христос, истинное Слово Божье, в ком полное послушание Отцу Небесному соединилось с полным открытием Истины, возвращает человеку слух и речь. Он изгоняет из нас «духа немого и глухого» (Мк 9:25). Но для чего? На Пятидесятницу со-

вершается чудо, открывающее людям способность свидетельствовать устами о делах Божьих и слышать, воспринимать это свидетельство для того, чтобы исцеляться от неверия, разобщенности, вражды, злословия и пустословия. Но если мы забываем, для чего Господь дает нам слух и речь, если употребляем их на зло, то не пребываем ли мы все еще под проклятием, глухими и косноязычными? В наше время колоссальных возможностей коммуникаций каждый может услышать слово, произнесенное в любой, даже самой отдаленной точке земли, и быть услышанным множеством лю-

дей. И при этом наш слух приглушен и слово лишено силы и соли, потому что мы все еще слишком мало открыли себя Источнику истинного Слова, еще слишком много в нашей жизни шумов, мешающих нам слышать Бога и обращаться к Нему «от избытка сердца», мы все еще слышим только то, что хотим услышать, и говорим только свое.

Хочется надеяться, что прошедшая екуменическая молитвенная неделя настроит слух всех нас, всех христиан на слышание Слова и Единородного Сына Божьего, для пребывания с Ним в единстве и через Него – в истинном общении со всей Церковью, со всем миром Божьим, с каждым ближним. Пусть же и начавшийся Великий пост научит нас подчиняться слову Христа, чтобы Его повеление «Еффафá, отверзись!» дошло до наших ушей и языка и возродило нас к служению Ему.

Священник Виктор Максимовский

Дорогие друзья!

В приходах Тампере, Хямеенлинны, Хамины, Котки проводятся на русском языке регулярные встречи, посвященные основам православной христианской веры и жизни. На встречах мы вместе учимся читать и понимать Священное писание, познаем опыт личной и церковной молитвы, знакомимся с традициями церкви, размышляем о путях жизни современного человека, ищущего Бога. Мы приглашаем принять участие в наших беседах всех – и тех, кто уже нашел личный путь к Богу и в Церковь, и тех, кто еще находится перед выбором в своей духовной жизни.

Ждем вас на наших встречах

- в г. **Тампере** каждую вторую среду в 18.00 в приходском зале (Suvantokatu 10 A);
- в г. **Хямеенлинна** последнее воскресенье каждого месяца в 12.00 в приходском зале (Matti Alangon katu 11);
- в г. **Хамина** в приходском зале (Isoympyräkatu 2) и в г. **Коувола** в храме Св. Креста (Kirkonmäenkatu 2) первую субботу каждого месяца поочередно в 11.30 и в 15.00;
- в г. **Котка** каждый второй понедельник в 18.00 в приходском зале (Kymenlaaksonkatu 2).

По всем вопросам вы можете обращаться к священнику Виктору Максимовскому (тел. 050 461 73 81; e-mail: viktor.maksimovskiy@ort.fi)

ORTODOKSINEN VELJESTÖ

Ortodoksisen Veljestön vuosikokous pidetään Valamossa 24.2.2007 klo 13 päärakennuksen vastaanottotilassa. Käsitellään sääntöjen määrämät asiat.

Johtokunta

ID Ion Durac, DD Daniela Durac, HH Heikki Honkamäki, KH Kerttu Halonen, EI Elina Inkinen, NJ Niina Jolkkonen, JK Jorma Kudjoi, VM Viktor Maksimovski, JM Jouni Mäkelä, MR Mitro Repo, AR Antti Räsänen, GS Gaius Sahlberg, MT Markku Toivanen

Jumalanpalveluslista ja palvelusten toimittajat voivat muuttua johtuen kanttorijärjestelyistä.

TAMPEREEN KIRKKO

Ma 19.2.	klo 16 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	HH
	klo 18	katumuskanoni	HH AR
Ti 20.2.	klo 16 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	MT
	klo 18	katumuskanoni	MT AR
Ke 21.2.	klo 16 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	HH
	klo 18	katumuskanoni	HH AR
To 22.2.	klo 16 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	MT
	klo 18	katumuskanoni	MT AR
La 24.2.	klo 18	vigilia	MT AR
Su 25.2.	klo 10	liturgia	MT AR
Ke 28.2.	klo 18	paastoliturgia	HH AR
La 3.3.	klo 18	vigilia	HH AR
Su 4.3.	klo 10	liturgia	HH AR
Ke 7.3.	klo 18	paastoliturgia	MT AR
La 10.3.	klo 18	vigilia	MT AR
Su 11.3.	klo 10	liturgia, metropoliitta Ambrosius	MT AR
Ke 14.3.	klo 9	paastoliturgia	MT HH AR
La 17.3.	klo 18	vigilia	GS EI
Su 18.3.	klo 10	liturgia	GS EI
Ke 21.3.	klo 18	paastoliturgia	HH AR
Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian ilmestys			
La 24.3.	klo 18	vigilia	MT AR
Su 25.3.	klo 10	liturgia (kreikka)	MR AR
Ke 28.3.	klo 18	paastoliturgia	MT AR
Palmusunnuntai			
La 31.3.	klo 10	liturgia (slaavi)	VM AR
La 31.3.	klo 18	vigilia ja virpovitsojen siunaus	MT AR
Su 1.4.	klo 10	liturgia	MT AR
Suuri viikko			
Ma 2.4.	klo 17 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	MT HH
	klo 18	paastoliturgia	HH AR
Ti 3.4.	klo 17 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	MT HH
	klo 18	paastoliturgia	MT AR
Ke 4.4.	klo 16 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	MT HH
	klo 17	aamupalvelus	MT HH AR
	klo 18	yleinen sairaanvoitelu	MT HH
To 5.4.	klo 10	suuren torstain liturgia	MT HH AR
	klo 18	aamupalvelus	
		– 12 kärsimysevankeliumia	MT HH AR
Pe 6.4.	klo 14	suuren perjantain ehtoopalvelus	MT AR
	klo 18	suuren lauantain aamupalvelus	MT AR
La 7.4.	klo 10	suuren lauantain liturgia	MT HH AR

Pääsiäinen, Kristuksen ylösnousemuksen juhla

La 7.4.	klo 23.30	alkaen pääsiäisyöpalvelus	MT AR
II pääsiäispäivä			
Ma 9.4.	klo 10	liturgia	MT AR
ristisaatto, lasten pääsiäinen			

PORIN KIRKKO

To 20.2.	klo 16	synnintunnustukselle vastaanotto	HH
	klo 18	katumuskanoni	HH NJ
La 24.2.	klo 18	ehtoopalvelus	JM
Su 25.2.	klo 10	liturgia	GS JK JM
To 1.3.	klo 18	seurakuntakurssi	HH
To 8.3.	klo 18	seurakuntakurssi	AR
Pe 9.3.	klo 18	paastoliturgia	HH JK AR
To 15.3.	klo 18	seurakuntakurssi	MT
Ke 21.3.	klo 18	yleinen sairaanvoitelu	MT
To 22.3.	klo 18	seurakuntakurssi	HH
La 24.3.	klo 18	vigilia	HH JK JM
Su 25.3.	klo 10	liturgia	HH JK JM

To 29.3.	klo 18	seurakuntakurssi	HH
Pe 6.4.	klo 14	suuren perjantain ehtoopalvelus	HH JK JM
	klo 18	suuren lauantain aamupalvelus	HH JK JM
Pääsiäinen, Kristuksen ylösnousemuksen juhla			
La 7.4.	klo 23.30	alkaen pääsiäisyöpalvelus	HH JK JM

KOLHON KIRKKO

Su 4.3.	klo 10	liturgia	MT KH
Pe 6.4.	klo 10	kuninkaalliset hetket	MT AR
To 17.5.	klo 10	liturgia	MT EI

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian ilmestys			
Su 25.3.	klo 10	liturgia	MT KH

II pääsiäispäivä

Ma 9.4.	klo 10	liturgia	HH EI
Su 27.5.	klo 10	liturgia	MT EI

JÄMSÄ, Seppolan seurakuntasali, Mottilantie 2

Su 11.3.	klo 10	liturgia	HH EI
Su 6.5.	klo 10	liturgia	HH KH

TOIJALA / AKA, Ev.lut. seurakuntatalo, Sontulantie 1

Su 11.3.	klo 10	liturgia	GS
Su 28.4.	klo 10	liturgia	GS

HÄMEENKYRÖ, Kyröskosken seurakuntatalo,

Kirkkokatu 3, Kyröskoski			
Pe 23.3.	klo 18	paastoliturgia	MT AR

TAMPEREEN YLIOPISTON KAPPELI, Pinni B, 5.krs

Ke 7.3.	klo 8.30	aamupalvelus	MT AR
Ke 4.4.	klo 8.30	aamupalvelus	HH AR
Ke 2.5.	klo 8.30	aamupalvelus	HH AR

PYHÄKÖT:

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle, Tuomiokirkonkatu 27, puh. (03) 3141 2724, isännöitsijä: Heikki Häyhtiö, puh. 040 732 0654, vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 050 557 0054
Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle, Kappelintie, 35990 Kolho, isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347
Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle, Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. (02) 641 1741, isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137
Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle, Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto

on avoinna: ti–pe klo 9–13, puh. (03) 3141 2700, fax (03) 3141 2740

Kirkkoherra Markku Toivanen,

markku.toivanen@ort.fi, puh. (03) 3141 2721, 050 557 0050

Päivystys kansliassa ke ja to klo 10–13

II pappi Heikki Honkamäki,

heikki.honkamaki@ort.fi, puh. (03) 3141 2723, 050 557 0057

Päivystys kansliassa ti ja pe klo 10–13

Talous- ja hallintosihteeri Marita Jouhki-Inkinen,

marita.inkinen@ort.fi, puh. (03) 3141 2731, 050 557 0055

Kanslisti Arja Pikkuharju,

arja.pikkuharju@ort.fi, puh. (03) 3141 2700

Emäntä Leena Hänninen, puh. 050 557 0053, lhanninen@kolumbus.fi

Diakonia-asioissa voi ottaa yhteyttä emäntään tai diakoni **Harri Kahilaan**, puh. 045 130 6723, Porissa myös diakoni **Jorma Kudjoihin**, puh. 040 571 9137.

Kuntotarkastus Tampereen kirkossa

Tampereen kirkon kunto huolestuttaa. Suojakatos suojelee kirkossakävijöitä.
Kuva: Juha-Matti Martikainen

seen. Mikäli kryptan saneeraukseen ryhdytään kevään aikana, on kirkko silloin portaiden purkamisen vuoksi tilapäisesti poissa käytöstä ja palvelukset toimitetaan Nikolainsalissa. Myöhemmin ulkoseinien kunnostuksen aikana kirkon sisätiloja voitaneen kuitenkin käyttää.

Tässä vaiheessa hankkeen aikataulu on siis avoin. Kiusallista harmia aiheutuu niille hääpareille, jotka ovat suunnitelleet vihkimistä kesällä Tampereen kirkossa. Emme voi varmasti vielä luvata, että kirkko on käytettävissä. Korjausaikataulusta ja hankkeiden etenemisestä tiedotamme seurakunnan ilmoitustaululla, Analogissa ja seurakuntamme [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Isä **Markku Toivanen**

Vuodenvaihteessa ilmestyi Tampereen kirkon portaiden päälle katos. Suojakatos oli varotoimi, johon ryhdyttiin, koska sisäänkäynnin yläpuolella olevassa tiiliseinässä havaittiin irrallaan olevia tiilejä, jotka pudotessaan saattaisivat aiheuttaa vaaratilanteita.

Irrallaan olevat tiilet havaittiin julkisivun kuntotarkastuksen yhteydessä. Samalla huomattiin saumauksien rapautumista, vedenpoistopeltien vaurioita sekä murtumia kellotornin pilareissa. Noin kymmenen vuotta sitten tehdyssä edellisessä kartoituksessa havaittiin osittain samoja vaurioita, mutta tuuli, vesi ja pakkanen ovat lisänneet julkisivun rapautumista.

Seurakunnan kiinteistölautakunta, neuvosto ja valtuusto pohtivat korjauksen tarvetta ja laajuutta kevään aikana. Mikäli päätetään korjata kerralla koko kohde, se tulee varsin kalliiksi eikä ole varmaa, pystytäänkö kokoamaan riittävä rahoitus. Vaihtoehtona on korjata vähitellen tai ainakin niin, että vauriot ei-

Murtuma kellotornin tulipilarissa.
Kuva: IKJ Rakennus Oy

Vesi on syönyt laastin ja tiili on irronnut.
Kuva: IKJ Rakennus Oy

vät oleellisesti pahene korjausaikana.

Koska kyseessä on kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde, korjauksen toteutuksesta ja siihen käytettävistä ammattilaisista neuvotellaan myös Museoviraston kanssa. Normaalin urakkakilpailun lisäksi tutkitaan, millä edellytyksillä saneerauskohteeseen voi saada EU-avustusta.

Kuntotarkastus tehtiin samalla, kun valmistauduttiin tämän vuoden toimintasuunnitelmassa olevaan kryptan kunnostuk-

Tampereen seurakunnan perheutisia 20.10.–31.12.2006

KASTETUT

Havu Jere Jouni Juhani
Jeskanen Pinja Maria
Luode Julia Elisabeth

Poikia 1, tyttöjä 2, yhteensä 3

KIRKOSSA VIHITYT

Avdoueviski Ivan ja Olga e Gribova

IKUINEN MUISTO

Klimoff Marja Tellervo 48 v.
Korelin Pauli 58 v.
Kuusinen Raimo Antero 68 v.
Soikkeli Aino 81 v.

Miehiä 2, naisia 2, yhteensä 4

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Aho Iisakki Matti Henrik
Aho Risna Magdaleena

Aho Severi Jyri Jeremias
Averio Heikki
Hellström Eila Helinä
Hellström Per-Eric Börje
Jestoi Juha Tapio
Jokela Mika Petteri
Kauhanen Onni Matti Oskari
Koivisto Tara Laura Aurora
Lampikoski Leo Antton
Matilainen Kirsi Hannele
Mendiluce Mervi Arja Helena
Niukkanen Jelena
Pesonen Satu Elina
Rissanen Miia Eveliina
Räty Hanna-Leena Tellervo
Santasalo Heikki Johannes
Seppänen Tanja Tuulikki
Tuulimalmi Reijo Ilmari
Voutilainen Teemu Markus Ilmari

Miehiä 11, naisia 10, yhteensä 21

VALAMON YSTÄVÄT

Tampereen osasto on toiminut 20 vuotta. Juhlavuoden kevään ohjelma:

Yleisöillat järjestetään Nikolainsalissa alkaen klo 18. Iltoihin peritään 5 € / 2,5 € (opiskelijat) pääsymaksu. Illoissa on pieni-
muotoinen tarjoilu.

Esitelmöitsijät ja aiheet:

● TI 6.3. tutkija FM Hanna Kemppi Vantaan seurakuntayhtymästä: Naisluostarien elämää.

● TI 8.5. Karjalan liiton toiminnanjohtaja FT Hannu Kilpeläinen: Pyhissä käynti Laatokan Valamon luostarissa.

● LA 24.3. tutustutaan **Ortodoksisen kirkkomuseon aarteisiin**. Matkan hinta on 40 €, mihin sisältyvät kuljetus nykykaikeisella turistibussilla Tampere – Kuopio – Tampere, pääsymaksu museoon, opastus museossa, paastolounas ja Kuopion katedraalin esittely. Museokäynnillä on tutustutaan monipuolisesti Laatokan Valamosta evakuoituun esineistöön, kuten ikoni-, muinaismuisto- ja keisarillisten lahjojen kokoelmiin. Matkan toteutuminen edellyttää vähintään 30 lähtijää. Ilmoittautumiset 5.3. mennessä maksamalla 40 € osaston tilille Nordea 114630-1013199. Maksutietoihin on merkittävää osoitetiedot ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite sekä maksajan tilinumero mahdollista palautusta varten. Lähtö Tampereen kirkon edestä, Tuomiokirkonkatu 27, klo 7.15, paluu noin klo 22. Yhdyshenkilönä Eija Kallonen, puh. 050 353 2611, eija.kallonen@koskiklinikka.fi. *Tervetuloa!*

TAMPEREEN TIISTAISEURA

Puh.joht. Maria Katajisto, puh. 050 338 9116

Siht. Sirkka Martin, puh. 040 575 7034

Kevätkauden 2007 tapaamiset:

● 27.2. isä Markku: Mitä tarkoittaa mielenmuutos?

● 13.3. isä Heikki: —

● 27.3. valmistamme virpovitsoja

● 10.4. kirkkaan viikon tapaaminen

● 24.4. kevätkauden päätös

Tiistaiseura kokoontuu Nikolainsalissa joka toinen tiistai klo 18.00. Sitä ennen kokoonnumme ehtoopalvelukseen klo 17.30, mikäli sellainen on.

TERVETULOA MUKAAN!

ORTODOKSINEN OPISKELIJALIITTO

OOL:n Tampereen alaosaston

ohjelmaa keväällä 2007

● TO 8.3. vierailu tataarien moskeijaan

● TO 29.3. yleisöilta

● LA 31.3. myyjäiset

● TO 12.4. pääsiäisjuhlat

● SU 6.5. kirkkokahvit

● TO 10.5. keilaus

● TO 17.5. vierailu Kolhon kirkkoon

Lisäksi:

● Kerran kuussa on tarkoitus osallistua porukalla vigiliaan ja liturgiaan. Kevään kirkkoviikonloput ovat 3.-4.2., 10.-11.3., 14.-15.4. ja 12.-13.5.

● Elo- tai syyskuussa teemme pyhiinvaellusmatkan Valamon ja Lintulan luostareihin.

Toiminta on tarkoitettu kaikille nuorille aikuisille - myös muille kuin opiskelijoille. Tampereen alaosastolla on oma sähköpostilista, jolle voi liittyä lähettämällä sähköpostia Elina Inkiselle osoitteeseen elina.inkinen@uta.fi. Listan kautta saa ajantasaista tietoa Tampereen alaosaston toiminnasta. Lisätietoja Tampereen OOL:n toiminnasta voi kysellä Elina Inkiseltä sähköpostitse tai puhelimitse (044 325 3657).

Tervetuloa mukaan!

OOL:N YLEISÖILTA

OOL järjestää yleisöillan Nikolainsalissa torstaina 29.3.2007 klo 18. Tilaisuudessa isä Markku kertoo pappeudesta. Tarjolla on pientä iltapalaa. *Tervetuloa!*

PÄIVÄPIIRI

Seurakunnan päiväpiiri kokoontuu klo 13 Nikolainsalissa seuraavina päivinä:

● KE 14.2. Leena Hänninen: "Leenan keittiössä"

● KE 21.2. isä Markku: Mitä on oikea katumus?

● KE 7.3. klo 11 askartelua kevätmyyjäisiä varten, klo 13 isä Heikin alustus

● KE 21.3. askartelua Nina Suomisen johdolla

Ennen päiväpiiriä on mahdollisuus osallistua Nikolainsalissa lounaalle, hinta 3 euroa. Päiväpiiri on tarkoitettu kaikille aikuisikään ehtineille seurakuntalaisille, joilla on aikaa kokoontua päivällä yhteisen aterian ja kiinnostavan alustuksen ääreen. Lisätietoja antaa diakoni Harri Kahila, puh. 045 130 6723.

HANNU BRELON KONSERTTI

Tampereen seudun suojärveläiset ry. järjestää Hannu Brelon

konsertin sunnuntaina 25.2. klo 14 Nikolainsalissa. Karjalaisten säveltämiä ja sanoittamia karjalaisia lauluja, myös karjalan murteella. Hinta 10 € sisältää kahvin ja munapiirakan.

HALUATKO OHJAAJAKSI ENSI KESÄN KRIPARILLE?

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakunnat järjestävät perinteisen kristinoppileirin Julkujärvellä 7.-15.7.2007. Leirille otetaan 8-10 ohjaajaa muun henkilökunnan avuksi. Edellytyksenä ohjaajaksi tulemiselle on, että on itse suorittanut kristinoppileirin Julkujärvellä tai muualla.

Lähetä vapaamuotoinen hakemus isä Heikki Honkamäelle **30. maaliskuuta mennessä** osoitteeseen: heikki.honkamaki@ort.fi, tai: Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere. Valinnasta tiedotetaan huhtikuun lopulla.

NOKIAN TIISTAISEURA

Tiistaiseuran seuraava tapaaminen on torstaina 22. maaliskuuta klo 18 Leila Jaakkosella, os. Keltolanmäenkatu 6 B.

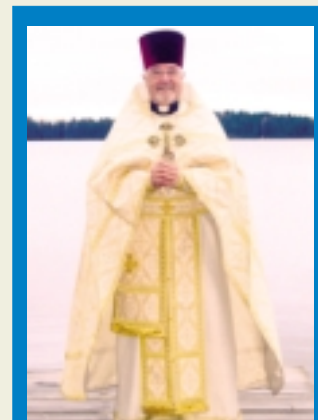
MYYJÄISET

Aina runsaat ja hyväntuuliset myyjäiset Nikolainsalissa Lasa-

ruksen lauantaina 31.3. klo 12 - 14. Sydämellisesti tervetuloa! Järj. Tampereen seurakunnan toimintapiirit ja kerhot

ELÄKELÄISTEN VIRKISTYSLEIRI

Jo perinteeksi muodostunut eläkeläisten virkistysleiri järjestetään MA-PE 28.5.-1.6. Kangasalla Ilkon kurssikeskuksessa. Leirin hinta on 120 €/hlö, ja se sisältää edestakaiset matkat, täysihoidon, monipuolisen ohjelman ja askartelu- yms. tarvikkeet. Ilmoittautumisia ottaa vastaan ja lisätietoja antaa diakoni Harri Kahila, puh. 045 130 6723.

*Kiitos muistamisestani
60-vuotispäivänäni 14.1.2007
Isä Mikael*

Diakoniatyössä autamme toisiamme

"TOTISESTI: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle". (Matt. 26:40) Nämä kaikkien tuntemat Herran sanat muistuttavat meitä kristityn velvollisuudesta huolehtia puutteesta olevista lähimmäisistämme. Seurakunnassa meillä jokaisella on mahdollisuus voimiamme mukaan täyttää tämä velvollisuus osallistumalla diakoniatyöhön. Työn järjestämisestä vastaa seurakunnan diakoniatoimikunta tai muu vastaava toimintapiiri. Valitettavasti käytännössä helposti käy niin, että myös itse työn tekeminen jää lähes kokonaisuudessaan diakoniatoimi-

mikunnan jäsenten harteille. Tästä voi seurata aktiivien keskuudessa väsymistä, jopa loppuun palamista. Seurakunnassa saattaa kuitenkin olla monia, jotka mielellään osallistuisivat diakoniatyöhön, jos vain tieto erilaisista diakoniatyön vaihtoehdoista saavutaisi heidät. Ehkä diakoniatyöhön pitäisi myös keksiä uusia, entistä monipuolisempia toimintamuotoja, jotta useammalle löytyisi sopiva tehtävä.

Autetaan senioreita – ja junioreitakin

Moni ehkä ajattelee, että diakoniatyö on lähinnä vanhuksista huolehtimista. Vanhusten auttaminen on

PORIN kuulumisia

PORIN SEUDUN TIISTASEURA

- TI 27.2. klo 18 vuosikokous
  - TI 13.3. klo 18 tiistaseurailta
  - TI 27.3. klo 18 tiistaseurailta
  - TI 17.4. klo 18 tiistaseurailta
  - TI 8.5. klo 18 tiistaseurailta
- Seurakuntakurssi torstaisin, ks. seurakunnan tiedotukset Porin osalta.
- 4.-7.8. praasniekkamatka Valamon luostariin Heinävedelle.

Kirjallisuuskerho

- SU 11.3. klo 16 Suvi-Anne Siimes & Nunna Kristoduli: Taivas alkaa maasta
- SU 1.4. klo 16 Alexander Schmemmann: Suuri paasto

- SU 6.5. klo 16 Suvi Ahola: Ihana kamala äiti, tai äiti Teresa: Minun on jano

Käsityökerho

- MA 12.3. klo 17 valmistamme virpovitsoja

MERKKIPÄIVIÄ

Porin rukoushuoneen ja kirkon rakentamisen suuri uurastaja EILA BORDI 80 v.

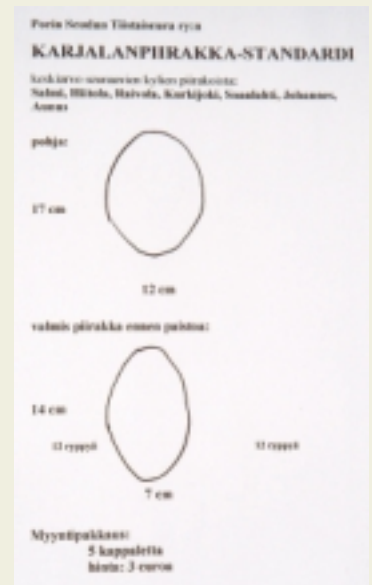
Eila Bordi (edessä oik.) onnittelijoiden kanssa

Pitkäaikainen rukoushuoneen uurastaja on yltänyt 80 vuoden ikään 23.11.2006. Eila on tehnyt merkittävän työrupeaman sekä vanhan rukoushuoneen että kirkon rakentamisvaiheen apulaisännöitsijänä. Lisäksi hän toimi tiistaiseuran emäntänä ja rahastonhoitajana. Mieheensä kuoleman jälkeen hän omistautui rakkaaksi tuntemansa kirkon ja seurakunnan palvelemaan.

Monia armorikkaita vuosia hänelle!

STANDARDI KARJALANPIIRAKOILLE

Ennen kevät- ja joulumyyjäisiä Porin tiistaiseuralaiset valmistavat päivässä noin tuhat piirakkaa. Jotta tarjonta olisi kaikille tasapuolista, talloissa valmistettiin karjalanpiirakan mallikappale. Se oli kompromissi aunuksilaisten, hiitolalaisten, johanneslaisten, kurkijokelaisten,

raivolalaisten, salmilaisten ja soanlahtelaisten tyyleistä. Tämän jälkeen piirakoitten tulisi olla valmiina 14 cm pitkiä.

Elli Honkala

Porissa kirkon alue kaupunkipuiston osaksi

KEVÄÄLLÄ viisi vuotta täyttävä Porin kansallinen kaupunkipuisto sai hoidokkaan vihreän helmen ketjuunsa, kun Porin ortodoksisen kirkon alue siunattiin käyttöön 18. tammikuuta.

Laajennusalue täydentää luontevasti Porin kansallisen kaupunkipuiston kirkollisten kulttuuriympäristöjen teemaa, tähdensi Porin kaupunginjohtaja **Aino-Maija Luukkonen** puheessaan. Tervetulleena lisänä laajennusosaa piti myös valtiosihteri **Stefan Johansson** ympäristömi-

nisteriöstä.

- Se lisää kaupunkipuiston kirkollisten rakennusten ajallista ja kulttuurista ulottuvuutta ja edistää rakennetun kulttuuri-

ympäristön ja kaupunkiluonnon rinnakkaiselo yhdellä ja samalla paikalla, sanoi Johansson.

Simo Ojanen

Me olemme kaikki puutarhureita, muistutti metropoliitta Ambrosius siunatessaan käyttöön Porin kansallisen kaupunkipuiston laajennuksen. Pyhitetyn veden vihmonnassa avustamassa isä Markku Toivanen ja diakoni Jorma Kudjoi. Kuva: Simo Ojanen

Ekumeenisessa tilaisuudessa luterilaisen seurakunnan tervehdyksen esitti kirkkoherra Antti Koivisto. Kuva: Simo Ojanen

Diakoniatyössä...

kin epäilemättä yksi keskeisimmistä diakoniatyön alueista. Vanhusten lisäksi on kuitenkin myös nuorempia ihmisiä, jotka saattavat olla lähimmäisen avun tarpeessa. Esimerkiksi lapsiperheiden vanhempien ja yksinhuoltajien arki on usein siinä määrin raskasta ja erilaisten huolten täyttämää, että toisen ihmisen tuesta voisi olla paljon apua. Dia-

koniatyötoimikunta suorittaa myös varainhankintatyötä, esimerkiksi järjestämällä kirkkokahveja ja pitopalvelua voidakseen näin saaduilla varoilla tukea toimeentulovaikeuksissa olevia seurakuntalaisia.

Vapaaehtoista kristillistä lähimmäistyötä

Joillakin saattaa olla sellainen mielikuva, että diakoniatyö on jonkinlainen yhteiskunnan sosiaalityön jatke. Sitten saatetaan ajatella, että maksanhan minä

kirkollisveroa, varmaankin joku verorahoilla palkattu seurakunnan virkailija hoitaa diakoniatyön siinä missä kunnan sosiaalivirastoakin. "Ei minun tarvitse sillä itseäni vaivata". Tällainen ajatus on kuitenkin virheelinen. Diakoniatyö on suurelta osin vapaaehtoistyötä, ja pääosa raha-avustuksista on vapaaehtoistyöllä hankittua rahaa. Seurakunnan diakoniatyö antaa kaikille tilaisuuden omakohtaiseen kristilliseen lähimmäistyöhön.

Diakoniatyö – sehän on kivaa!

Kun puhuu diakoniatyöstä, käy helposti niin, että puhe sävyttyy saarnaksi ikävistä velvollisuuksista. Siksi haluan julistaa: diakoniatyö on kivaa! Se tuottaa iloa sekä vastaanottajalle että tekijälle.

Seuraavaksi haluan esittää muutaman ajatuksen, jota voitaisiin kokeilla käytännössä.

Jatkuu sivulla 34

SC Sergius Coliander, DD Daniela Durac, ID Ion Durac, ML Marianna Länne, JM Jouni Mäkelä, TS Teppo Siili, JS Juhana Siren, PT Pasi Torhamo, MY Mikko Ylinen

TURUN KIRKKO

HELMIKUU

Su 18.2.	klo 18	vigilia	ID JM
Ma 19.2.	klo 18	katumuskanoni	ID JM
Ti 20.2.	klo 18	katumuskanoni	MY PT
Ke 21.2.	klo 10	paastoliturgia	ID PT
Ke 21.2.	klo 18	katumuskanoni	MY PT
To 22.2.	klo 18	katumuskanoni	ID PT
La 24.2.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 25.2.	klo 10	liturgia	ID PT
Ke 28.2.	klo 18	paastoliturgia	ID JM

MAALISKUU

La 3.3.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 4.3.	klo 10	liturgia	ID JM
Ke 7.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 10.3.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 11.3.	klo 10	liturgia, slaaviksi	ID PT
Ke 14.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 17.3.	klo 10	liturgia, romaniaksi	ID DD
La 17.3.	klo 18	vigilia	TS JM
Su 18.3.	klo 10	liturgia	TS JM
Ke 21.3.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
La 24.3.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 25.3.	klo 10	liturgia, Jumalansynnyttäjän ilmestys	ID PT
Ke 28.3.	klo 18	sairaalan voitelu	ID PT
La 31.3.	klo 18	vigilia	ID PT

HUHTIKUU

Su 1.4.	klo 10	liturgia, Herran ratsastus Jerusalemiin	ID PT
Ma 2.4.	klo 18	aamupalvelus	ID JM
Ti 3.4.	klo 18	aamupalvelus	ID PT
Ke 4.4.	klo 10	paastoliturgia	ID PT
Ke 4.4.	klo 18	aamupalvelus	MY PT
To 5.4.	klo 10	liturgia	ID PT
To 5.4.	klo 18	aamupalvelus, 12 evankeliumia	ID PT
Pe 6.4.	klo 10	hetkipalvelus	ID PT
Pe 6.4.	klo 14	ehtoopalvelus	ID PT
Pe 6.4.	klo 18	aamupalvelus	ID PT
La 7.4.	klo 10	liturgia, slaaviksi	SC PT
La 7.4.	klo 23.30	pääsiäisyönpalvelus	ID PT
Su 8.4.	klo 16	ehtoopalvelus	ID PT
Ma 9.4.	klo 10	liturgia, lastenpääsiäinen	ID PT

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

La 17.2.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 18.2.	klo 10	liturgia	ID JM
Ti 20.2.	klo 18	katumuskanoni	ID JM
Pe 2.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 17.3.	klo 18	vigilia	arkkipiispa Leo, ID PT
Su 18.3.	klo 10	liturgia	arkkipiispa Leo, ID PT
Ke 4.4.	klo 18	aamupalvelus	ID JM
La 7.4.	klo 10	liturgia	ID JM

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

Ke 21.2.	klo 18	katumuskanoni	ID PT
La 3.3.	klo 18	vigilia	TS JM

Su 4.3.	klo 10	liturgia	TS PT
Pe 16.3.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
La 31.3.	klo 10	liturgia, Lasaruksen lauantai	ID JM

HARJAVALTA, ev.lut. seurakuntatalo

La 24.2.	klo 10	liturgia	ID JM
----------	--------	----------	-------

UUSIKAUPUNKI, Vanha seurakuntatalo

Pe 9.3.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
---------	--------	----------------	-------

LOIMAA, ev.lut. kirkon kappeli

La 21.5	klo 10	liturgia	ID
---------	--------	----------	----

EURA, Kauttuan ev.lut. kirkko

La 28.4.	klo 10	liturgia	ID
----------	--------	----------	----

PYHÄKÖT:

Turun kirkko,

pyhän marttyyrikeisarinna
Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443
Isännöitsijä Harri Lahtinen, puh. 041 440 0981

Rauman rukoushuone,

pyhän Nikolaoksen muistolle,
Länsikatu 10
Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007
Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124

Salon rukoushuone,

pyhän ristin muistolle
Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727
Isännöitsijä Arvo Hoppo, puh. (02) 731 1442

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto

puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, sähköposti:
turku@ort.fi, avoinna ma, ti, to klo 10.00–13.00, ke klo
14.00–18.00, perjantaisin suljettu

Kirkkoherra Petri Ratilainen

Vs. kirkkoherra Ion Durac, puh. 040 516 6741,
sähköposti: ioandurac@yahoo.com

Kanttori Pasi Torhamo,

puh. 239 3848, 040 835 8360,
sähköposti: pasi.torhamo@ort.fi

Seurakuntalehtori Paula Ratilainen, puh. 050 596 0514

Kanttori Jouni Mäkelä, kotipuh. (02) 250 0137

Kirkko on juhliemme paikka

Kristillisen kirkon suurimmat juhlat ovat Herran syntymä ja ylösnousemus. Tapa, jolla näitä juhlia vietetään, on erilainen muihin juhliin verrattuna, samoin kuin on myös niiden merkitys kristityn elämässä. Olkoon Herran ylösnousemisen juhla maaliskuun lopussa tai huhtikuun alussa, valmistautuminen tähän juhlaan alkaa heti Herran kastetta seuraavan sunnuntain jälkeen. Siitä asti sun-

nuntaipäivien teemana on valmistautuminen ensin suurta paastoa varten ja sitten suurinta kristikunnan juhlaa, Herran ylösnousemista varten.

Siitä huolimatta, mikä juhla on kulloinkin kyseessä, sen tärkein paikka on kirkko ja seurakunta. Ensimmäinen seurakunta oli apostoleiden ryhmä, joka yhdessä Vapahtajan kanssa kulki pyhässä maassa ja lähti julistamaan evankeliumia, rakkauden sanomaa.

Olemme tottuneet ajattelemaan seurakuntaa ihmisten yhteisönä, joka koontuu kirkossa – säännöllisesti tai harvakseltaan. Mutta Jumalan Pojan opetusten ja muiden Raamattuun talletettujen opetusten mukaan seurakunta tarkoittaa paljon enemmän.

Pyhä apostoli Paavali selittää tarkasti ja selvästi

ensimmäisille Efeson kristityille seurakunnan tarkoituksen Kristuksen opetuksien valossa. Hän sanoo efesolaisille näin: ”Jumala on alistanut kaiken hänen valtaansa ja asettanut hänet kaiken yläpuolelle seurakuntansa pääksi. Seurakunta on Kristuksen ruumis ja hänen täyteytensä, hänen, joka kaiken kaikkensa täyttää”. (Ef. 1, 22-23)

Tästä tekstistä voimme ymmärtää, että sanan seurakunta voimme kirjoittaa isolla tai pienellä kirjaimella. Kun kirjoitamme isolla, se tarkoittaa Kristuksen kirkkoa, jonka Jumalan Poika perusti uhrikuolemallaan, ylösnousemuksellaan kuolleista ja Pyhän Hengen vuodattamisella.

Meidän pitää kirjoittaa seurakunta isolla kirjaimella silloinkin, kun ajatteleamme, että saamme kunnian ottaa Herran ruumiin ja veren pyhällä ehtoollisella sielun pelastumista varten. Näin Jeesus Kristus on aina kanssamme, näkymättömänä, ja sellaiseksi hän jää toiseen

tulemiseen asti.

Jos kirjoitamme sanan seurakunta pienellä, se ei tarkoita, että olemme Jumalan edessä vähäisempiä. Vaikka jossakin maanpäällisessä seurakunnassa voi olla pieni jäsenmäärä, tiedämme, että se on osa Kristuksen kirkkoa. Kun olemme Kristuksen omia, meillä ei ole kuin yksi velvollisuus: meidän pitää seurata Jumalan Pojan opetuksia.

Jokaisella kirkkovuodella on oma kiertonsa, jossa toistuu juhlien odotus ja täyveys. Suurimmat juhlat ovat yhteydessä Vapahtajan elämään. Meidän maanpäällinen elämämme on vuosittainen samojen vaiheiden kierto. Hengellisellä elämällä on omat vaiheensa, joita meidän pitää noudattaa. Voimme rukoilla missä vain, mutta sopivin paikka siihen on kirkko. Voimme elää missä vain, mutta sopivin paikka hengelliseen elämään on seurakunta.

Isä **Ion Durac**

TURKU

Toimintaa ja tapahtumia

toki nyt jo päivämäärä kalenteriin!

Tervetuloa!

Lapsityötoimikunta

PS. Lapsille ja lapsiperheille suunnattua toimintaa ollaan parhaillaan kehittämässä Turun seurakunnassa – ideoita ja ehdotuksia otetaan vastaan esimerkiksi lasten pääsiäistapahtuman yhteydessä!

LASTEN PÄÄSIÄINEN

Turussa pääsiäismaanantaina 9. huhtikuuta

Kaikki lapsiperheet ovat tervetulleita osallistumaan toisen pääsiäispäivän liturgiaan, jonka jälkeen siirrytään ristisaatossa seurakuntasalille. Luvassa on yhteinen ruokailu ja pääsiäisaiheista ohjelmaa! Tarkempaa tietoa seuraa Analogin numerossa 2/07, mutta merkitkää

SVENSKA DISKUSSIONS GRUPPEN

Det har blivit ett Nytt År och vi fortsätter våra täffar som vanligt andra måndagen i månaden kl 17.30 i församlings hemmet. Träffarna för våren blir den 12 mars, 16 april och den 14 maj. Träffarna aviseras som vanligt i ÅU på dagbokssidans under rubriken "Just nu" tisdag och fredag veckan innan. Kontaktperson Barbro Doepel,

tel.nr (02) 235 0121 el.0400 507 783.

RAISION TIISTASEURA

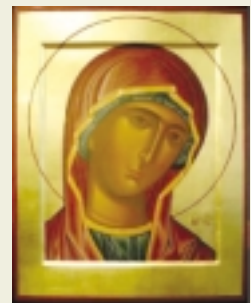
Kevätkauden kokoontumiset:

- 20.2. klo 13 Mirja Kuismin-Nurmella, Lumparlankatu 1 A
  - 20.3. klo 13 Anneli ja Yrjö Haapaniemellä, Frälsintie 7 A
  - 17.4. klo 13 Terttu ja Helge Uusitorpalla, Sorolaisenkatu 1 A
- Toukokuussa tehdään perinteinen kevätretki. Tarkemmat tiedot varapuheenjohtaja Tertulta, puh. 438 2802.

RAUMALLA TAPAHTUU

Karjalan liiton hengelliset päivät pidetään Raumalla 17.-18. maaliskuuta. Tapahtumaan osallistuu KP arkkipiispa Leo, joka toimittaa 17.3. vigilian ja 18.3. liturgian Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneella. Lauan-

tain ja sunnuntain muu ohjelma ilmoitetaan myöhemmin.

TURUN TIISTASEURA

Pj. pastori Ion Durac, puh. (02) 438 4939, 040 516 6741

Vpj. Aila Lahtinen, puh. (02) 250 1291

Kevään ohjelmaa:

- 13.3. klo 17.30 Kari Kotkavaara: Ina Collianderin luostarit
- 27.3. klo 17.30 isä Ion Durac: Romanian ortodoksisen kirkon

TURUN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA 27.10.2006 – 18.1.2007

KASTETUT

Juuruskorpi Anton Kristoforos
Yrjönpoika
Korvonen Kaisla Juliana
Laaksonen Juuso Arvo Antero
Moliis-Mellberg Clarissa Aleksandra
Peurala Frida Elvira
Rosenberg Luukas Kasimir
Soudakov Mikael
Ylä-Mononen Santeri Timo

5 poikaa, 3 tyttöä, yhteensä 8

TERVETULOJA SEURAKUNTAAN

Ananin Päivi Johanna
Asikainen Sami Petteri
Auvo Merja Hannele
Englund Hellin Astrid Ilona
Heikkinen Kimmo Matti Mikael
Hermunen Tarja-Marie
Huovinen Alla Aili
Koivunen Jari Juhani
Kopsala Natalia
Kuggböle Ayla

Kuggböle Esajas
Lehto Aarni Kalevi
Lönnroth Teemu Tapio
Mäenpää Jasper Juhani Patrik
Mäenpää Minna Helena
Oravalahti Merja Kaarina
Parkkonen Sirkka Marja Leena
Pasanen Aana Klaudia
Pollari Nina Marina
Potitsopoulos Antonis
Saarto Kati Johanna
Seceleanu Cristina
Seceleanu Tiberiu Catalin
Suominen Minna Maarit
Tarna Helena Marjatta
Toivanen Aada Maria
Toivanen Aaron Jordan
Toivanen Anne-Maria
Anastasia
Viitanen Kristiina Inkeri

10 miestä, 19 naista,
yhteensä 29

IKUINEN MUISTO

Aarnio Lyyli
Aheinen Outi
Asela Heikki Johannes

1 mies, 2 naista, yhteensä 3

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

20 miestä, 10 naista, yhteensä 30

TILASTOTIETOJA VUODELTA 2006

Jäsenmäärä 31.12.2006: 2660
jäsentä
Kastetut 23
Kuolleet 21
Seurakuntaan muuttaneet 80
Seurakunnasta muuttaneet 67
Kirkkoon liittyneet 72
Kirkosta eronneet 29

- jälleenousu ja luostarit
- 10.4. klo 17.30 tiistaiseurailta
  - 24.4. klo 17.30 metropoliitta Johannes: aihe avoin
  - 8.5. klo 17.30 tiistaiseurailta
- Vuosikokous ti 27.2. klo 17.30.
TERVETULOJA!

Valamon luostariin 2.-4.3. Va-
paita paikkoja voi tiedustella
sihteeriltä.

- SU 18.3. liturgian jälkeen noin
klo 12.30 Turun seurakuntasa-
lissa Kari Kotkavaara: Paasto.
- SU 22.4. liturgian jälkeen noin
klo 12.30 Turun seurakuntasa-

lissa Aiju von Schöneman: Mitä
Nooa söi – ruokia Raamatusta.

- Kevätretki 21.5.
- Tilaisuudet ovat avoimia kaikil-
le. Tervetuloa mukaan!

Ajankohtaista tietoa tapahtu-
mista löytyy kirkon ja seura-
kuntasalin ilmoitustauluilta.

SALON TIISTASEURA

Tiistaseura kokoontuu seuraavasti:

- 27.2. klo 18 vuosikokous
- 20.3. klo 18 kokous
- 10.4. klo 18 kokous
- 8.5. klo 18 kokous

Edellä mainitut kokoukset pi-
detään Salon Pyhän Ristin tsa-
sounassa, Uskelankirkkotie 23,
Salo.

- 5.6. klo 18 kokous Taina Kie-
man kesäaunalla Mathilde-
dalissa. Lähtö yhteiskuljetusel-
la Salon torilta klo 17.30.

VALAMON YSTÄVÄT

Turun paikallisosasto
Pj. kirkkoherra Petri Ratilainen,
puh. 041 430 1285
Vpj. Anne Hokkinen, puh. 044
517 8764
Siht. Maritta Koskinen, puh. 040
550 6348, sähköposti: maritta
@tkukoulu.fi

- SU 18.2. liturgian jälkeen noin
klo 12.30 Turun seurakuntasa-
lissa:
Lars Ahlbäck: Vaikea rakkaus –
ihminen Jumalan hylkäämänä
- MA 26.2. klo 17.30 Turun seu-
rakuntasalissa vuosikokous.
- Pyhiinvaellus Heinävedelle

Valamon ystävillä vieras Lontoosta

Tutkija, arkeologi **Georgios Alexopoulos** (*University College London*) saapui Turkuun Valamon ystävien vieraaksi 3.12.2006. Hän piti mielenkiintoisen ja upein kuvin varustetun esitelmän Athosvuoresta seurakuntasalissa, jonne oli kokoon-
tunut runsaslukuinen kuulijajoukko. Esitelmä päätti Athosvuorta käsitelleen esitelmäsarjan.

Pyhien ja aineellisten arvojen suhde

Georgios Alexopoulosen esitelmä perustui hänen tekeillä olevaan väitöskirja-
tutkimukseen *Kulttuuripe-
rinnön hoito Athosvuorel-
la*. Esitelmä koostui kah-
desta osiosta, joista ensim-
mäinen käsittelee yksityis-
kohtaisesti Athoksen histo-

riaa vuodesta 963 aina tä-
hän päivään saakka. Esitel-
mänsä toisessa osiossa
Alexopoulos määritteli ja
pohti kulttuuriperinnön
käsitettä laajasti – mitä
kulttuuriperinnöllä tarkoi-
tetaan Athosvuorella ja
mitä tarkoittaa kulttuuripe-
rinnön antikvaariset peri-
aatteet rauhoitus- ja säilyt-
tämisvaatimuksineen. Ar-
keologit aloittivat vuoropu-
helun veljeskuntien kanssa
kulttuuriperintöön liitty-
vistä näkökulmista jo
1960-luvulla. Nyt tekeillä
olevassa tutkimuksessa on
keskeistä pohdinta ja ana-
lyysi siitä, miten pyhiksi
koetut arvot suhteutuvat
aineellisen kulttuuriperin-
nön arvoihin. Tutkimuk-
sessa paneudutaan erilais-
ten arvojen huomioonotta-
miseen erityisesti ns. mu-
seonäyttelyiden (*Mount
Athos treasury/sacristy ex-
hibitions*) kautta.

Elävä luostari vai museo

Athosvuoren muutamissa
luostareissa on tehty viime
vuosina ns. museonäytte-
lyjä, joiden avulla voidaan
valottaa esineiden hengel-
listen arvojen lisäksi myös
niiden kulttuurihistoriallis-

Kreikkalais-suomalainen Georgios Alexopoulos esitelmöi selkeällä suomen kielellä, mikä ilahdutti kuulijakuntaa.
Kuva: Ilja Hirvonen.

ta ulottuvuutta. Joskus ongelmallista on se, miten toimia konservointia ja muuta kunnostusta vaativan esineistön kanssa, kun samanaikaisesti esineistö on jokapäiväisessä käytössä. Monet vanhoista ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaista esineistä tarvitsivat pikaista konservointia ja olosuhteita, joissa lämpö ja kosteus ovat säädeltyjä esineiden säilymistä silmälläpitäen. Esineistön dokumentoinnissa ja näyttelyiden nimeämisessä haetaan tasapainoa ja yhteisymmärrystä, sillä osa veljeskunnista ei hyväksy museo-sanan käyttöä luostareissa, kun taas arkeologeille museo-sanan käyttö on luontevaa.

Arkeologien ja muiden tutkijoiden tuleekin ottaa huomioon koko ajan, että Athoksen munkkiyhteisö muodostaa monella tapaa oman, erityisen alueensa. Kulttuuriperintöä pyritään alueella hoitamaan niin, ettei siitä aiheudu ristiriitaa eikä ylimääräistä rasitetta munkkiyhteisölle. Hengellisestä perinnöstään tunnettu Athosvuori otettiin vuonna 1988 myös UNESCO:n maailmanperintölistalle.

Alexopoulos esitteli upeiden kuvien avulla Athoksen monipuolista aineellista kulttuuriperintöä, kuten esimerkiksi vanhoja käsikirjoituksia, karttoja, sakraaleja ja profaaneja esineitä. Kulttuuriperintöön kuuluu myös rakennettu kulttuuriympäristö. Saimme esitelmän kautta hyvän läpileikkauksen alueen rakennuskannasta ja arkkitehtuurista. Unohdamme usein sen, että myös vanhat käsityötaidot ja menetelmät ovat kulttuuriperintöä. Athoksella on monien eri käsityöalojen taitajia, ja on tärkeää, että työmenetelmät esine-materiaalin ohella tulevat dokumentoituksi tuleville sukupolville. Esitelmä innosti kuulijakunnan vilkkaaseen keskusteluun.

Satu Mikkonen-Hirvonen

Rauman kuulumisia

RAUMALLA TOIMELIASTA

Rauman tiistaiseuran peruspilari on edelleen talkootoiminta. Siivoustalkoiden lisäksi talkoilla on myös leivottu karjalanpiirakoita ja leipää. Talkoovoimin hoidettiin taas heinäkuinen *Tsasonan Pihakahvila* Rauman Pitsiviikon aikana. Pitsiviikon ensimmäisenä viikonloppuna rukoushuoneella oli vigilia ja liturgia, jotka monien edellisten vuosien tapaan toimitti isä Gaius Sahlberg. Kahtena iltana viikolla oli myös isä Petrin toimittama akatistos. Pienessä "piha-ateljeessamme" oli raumalaisten ikonimaalarien näyttely. Pihakahvilan kävijämäärä ylsi taas edellisvuoden ennätystasoon. Pihakahvila on melkoinen voimainponnistus talkoolaisille, joten aivan ansaitusti järjestettiin heille päätöskaronkka Meristissä.

Retkiäkin seura on vuoden aikana tehnyt. Kesäretkellä tutustuttiin Ruissalon kasvitieteelliseen puutarhaan ja Pyhän Henrikin taidekappeliin Hirvensalossa. Päivän päätteeksi osallistuttiin vigiliaan Turun kirkossa. Lokakuussa tehtiin retki Helsinkiin

Siunattavaa satoa Rauman Pitsiviikon liturgiassa.

Kuva: Liisa Räsänen

Athos-näyttelyyn. Elämys oli lähes sanoin kuvaamaton. Kaiken esineistön ohella itselleni jäivät mieleen erityisesti vanhat valokuvat menneiltä ajoilta. Pyhän Nikolaoksen rukoushuone täytti lokakuussa 50 vuotta. Omana lahjanaan seurakunnalle Rauman tiistaiseura järjesti ja kustansi rukoushuoneen juhlan 28.-29.10. Juhla sai ansaitusti huomiota myös maakunnan lehdissä. Sunnuntaina toimitussa juhlatilaisuudessa rukoushuone oli ääriään myöten täynnä juhla- ja muihin tilaisuuksiin. Valoisin mielin tiistaiseura lähtee kohti uutta toimintavuotta.

praasniekkaa vietettiin itsenäisyyspäivänä. Ortodoksisen uskon ja kulttuurin ylläpitämisen ja tunnetuksi tekemisen ohella tiistaiseuran mieluinen tehtävä on huolehtia rakkaasta rukoushuoneestamme ja sen ilmeestä. Niinpä tiistaiseura on kustantanut rukoushuoneen kukat ja koristelut kaikkiin juhla- ja muihin tilaisuuksiin. Valoisin mielin tiistaiseura lähtee kohti uutta toimintavuotta.

Liisa Räsänen
(lyhennelmä)

Rauman pihakahvilaviikon ehtoopalveluksesta, isä Gaius Sahlberg ja Antti Narmala.

Kuva: Liisa Räsänen

Toimittajat: **Papisto:** Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist
Kantorit: Leena Lomu ja Jaakko Olkinuora

HELMIKUU

Ortodoksisuuden sunnuntai
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Ke 28.2. klo 18 paastoliturgia

MAALISKUU

Pyhä Gregorios Palamas
La 3.3. klo 17 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 7.3. klo 18 paastoliturgia
Ristin kumartamisen sunnuntai
La 10.3. klo 16.30 yleinen muistopalvelus
klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 18 paastoliturgia
Pyhä Johannes Klimakos
La 17.3. klo 16.30 yleinen muistopalvelus
klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ke 21.3. klo 18 paastoliturgia
Neitsyt Marian ilmestysjuhla
La 24.3. klo 10 akatistoshymni
klo 17 vigilia
Su 25.3. klo 10 liturgia
Ke 28.3. klo 18 paastoliturgia
Palmusunnuntai
La 31.3. klo 17 vigilia ja virpovitsojen siunaus

HUHTIKUU

Su 1.4. klo 10 liturgia
Suuri viikko
Ti 3.4. klo 18 paastoliturgia
Ke 4.4. klo 18 paastoliturgia ja yleinen sairaanvoitelu
To 5.4. klo 18 ehtoollisen asettamisen liturgia

PALVELUKSET MUUALLA:

FORSSA
Ev.lut. seurakuntatalo, Kartanonkatu 16

Su 18.2. klo 10 liturgia

Su 4.3. forssalaisten ja somerolaisten pyhiinvaellus Pokrovan yhteisöön Kirkkonummelle. Perillä Basileios Suuren liturgia ja yhteinen ateria, yhdyshenkilönä isä Gaius, puh. 0400 107 232
To 22.3. klo 18 pyhän Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
To 29.3. virpovitsojen siunaus Lopella
Pe 30.3. virpovitsojen siunaus, Forssa ja Somero (koulut)
Ma 2.4. klo 18 paastoliturgia, ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia

AKAA

Akaan palvelukset Tampereen sivuilla.

PYHÄKÖT:

Hämeenlinnan kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Eröttajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä)
Pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo, puh. (03) 671 6240

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherra: Markku Aroma, puh. (03) 616 5229 (virkahuone), (03) 612 7166 (koti), sähköposti: maukku@hotmail.com

Muu papisto:

- pastori **Gaius Sahlberg**, puh. (019) 733 911, 0400 107 232, sähköposti: kai.sahlberg@hotmail.com
- pastori **Mikael Sundkvist**, puh. (03) 684 6050, 050 350 9356, sähköposti: mikael.sundkvist@joensuu.fi

Kanttori: Leena Lomu, puh. (03) 618 4254, 040 707 6715, sähköposti: leena.lomu@pp.inet.fi / leena.lomu@hotmail.com

Uskonnonopettaja: Heli Lihavainen, puh. (03) 633 5611, 044 350 7946, sähköposti: heli.lihavainen@hameenlinna.fi.
Parhaiten tavoitettavissa klo 17-18.

HÄMEENLINNAN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA

KASTETUT	Hämeenlinna 579	
Hirviniemi Valo Aleksanteri	Janakkala	88
	Jokioinen	9
IKUINEN MUISTO	Ulkomaat	32
Malvasto Elisabet	Kalvola	15
Nurmela Pentti Johannes	Kylmäkoski	19
Filatov Pirkko Maiju	Loppi	55
	Renko	8
TERVETULOA SEURAKUNTAAN!	Somero	19
Uusitalo Kirsti Inkeri	Tammela	7
Immonen Mikko Krister	Tuulos	7
Bogdanoff Keijo Sakari	Toijala	48
Tervinen Matti Erkki	Urpala	16
Lukjanov Irja Iraid	Ypäjä	5
Halinen Isto Juhani	YHTEENSÄ	1064
Marjanen Ilkka Joonas		
Kolehmainen Jukka Mikko	Toijalasta siirrettiin 1.1.2007	
TILASTOTIETOJA:	tehdyn kuntaliitoksen	
Vuoden 2006 väestötilasto	johdosta yhteensä 48	
kunnittain:	henkilöä Tampereen	
Forssa	ortodoksisen seurakunnan	
Hattula	jäseneksi. Hämeenlinnan	
Hauho	seurakunnan jäsenmäärä tällä	
Humpmila	hetkellä 1016 henkilöä.	

Seurakunnan joulujuhlassa 17.12.2006 esiintyi tiernapoikaryhmä, jossa olivat mukana Riina Toivonen, Samuli Korhonen, Aleksi Korhonen ja Nestori Nurmi.

Kuva: Jouko Korhonen

Oman elämäsi paras soppa

Voimme lähestyä omaa elämäämme myös kokkaamisen kautta ja oppia valmistamaan meille annetuista aineksista elämämme parhaimman "sopan".

Ensimmäiseksi, meidän on kurkistettava tarkkaavaisesti "omaan kaappiimme" ja nähtävä selvästi se, mitä aineksia meillä on omaa "soppaamme" varten. Hyvin usein me tuolloin havaitsemme, ettei sieltä löydykään kaikkia niitä aineksia, joita me haluaisimme käyttää "soppaamme", ja näin meissä syntyy tyytymättömyyttä

ja kateutta. Me alamme puolustella itseämme, että voisimme valmistaa paljon paremman "sopan", jos

meillä vain olisi toisenlaisia aineksia. Ja kuitenkin, meidän kunkin on "keitetävä" oma "soppamme" juuri niistä aineksista, joita meillä on, ja tehtävä siitä niin hyvää kuin mahdollista nöyryyden, kiittolisuuden ja rakkauden hengessä. Näin meillä on elämämme "paras soppa" edessämme valmiina jaettavaksi lähimmäistemme kanssa.

Toiseksi, meidän on opittava kristittyinä jakamaan tämä "ateriamme" –

meidän oman elämämme lahja – niin lähimmäistemme kuin myös Jumalan kanssa, sillä "aterian" olemuksen kuuluu, että se annetaan ja jaetaan toisten kanssa, "sillä yksin syöminen on syntiä", kuten vanha suomalainen sananparsi asian ilmaisee. Näin ja kaessamme tämän elämämme "aterian" toisten kanssa me "ravitsemme" toisiamme ja rikastutamme toistemme elämää, lähimmäistemme, seurakuntamme ja koko kirkon elämää.

Suuren paaston aika antaa meille kaikille mahdollisuuden tarkastella nöyrästi ja kiittolisuudella niitä "aineksia" eli lahjoja, joita Jumala on meille kullekin antanut. Voimme nähdä ne selvästi ja sitten tarjota ne parhaalla mahdollisella tavalla eteenpäin rakkaudesta Kristusta ja lähimmäistämme kohtaan.

Valoisaa sielun kevättä toivottaen
isä **Markus**

HÄMEENLINNA Toimintaa ja tapahtumia

SEURAKUNTA YHTEIS- TYÖHÖN PYSÄKIN KANSSA

Vapaaehtoistyön peruskurssi pidetään neljänä tiistai-iltana seuraavasti:

- TI 20.2. klo 16-18 vapaaehtoistyön perusteet, Pysäkin toiminta
  - TI 27.2. klo 16-18 vuorovaikutustaidot
  - TI 6.3. klo 16-18 voimavarat ja jaksaminen
  - TI 13.3. klo 16-18 oman tehtävän etsintää, kurssin päätös ja palaute
- Ilmoittautumiset: Kaisa Laine, puh. 050 517 9883, tai Pysäkki, puh. (03) 621 3556.

DIAKONIASEURA

Diakoniaseuran toimintaa:

- SU 25.2. kirkkokahvi ja Hä-

meenlinnan ortodoksinen diakoniaseura ry:n vuosikokous klo 12.30

- SU 11.3. kirkkokahvi ja alustus
  - SU 25.3. vierailu Uspenskin katedraalikuoron konserttiin Riihimäelle
  - SU 29.4. vanhusten kirkkopyhä, liturgia ja ruokailu sekä alustus, omaisia pyydetään motivoitumaan ja avustamaan senioreita ja läheisiään kirkkoon kyyditsemisissä, samoin diakoniaseuralaiset avustavat.
  - TO 17.5. Kristuksen taivaaseenastuminen, helatorstai, kirkkokahvi
- Kirkkokahvivilaisuuksissa yleensä arpajaiset ja mahdollisesti alustuspuheenvuoro. Seuraa lehti- ja seinäilmoituksia!

PERHEYÖLEIRI

10.-11. maaliskuuta

Leiri alkaa lauantaina klo 13 ja päättyy sunnuntaina noin klo 13 seurakuntasalissa. Leiri on tarkoitettu kaikille siitä kiinnostuneille lapsiperheille. Leirillä on luvassa jumalanpalveluksia, leikkejä, pelejä ja muuta kivaa. Yöymme askeettisesti makuupusseissa seurakuntasalin lattialla, joten kyllästäkää mielenne leiri- ja kilvoitteluhengellä. Osallistumismaksu 5 €/hlö (sisar- ja perhealennukset otetaan huomioon)

Tervetuloa!

ILMOITTAUTUMISET Leenalle 5.3. mennessä (puh. 040 707 6715 / leena.lomu@pp.inet.fi)

HÄMEENLINNAN TIISTASEURA

Pj. Elma Jokinen, puh. 040 718 8255

Tiistaiseura kokoontuu parit-

toilla viikoilla kaksi kertaa kuu-

kaudessa seuraavasti:

- TI 13.3. klo 17
- TI 27.3. klo 17
- TI 24.4. klo 17
- TI 8.5. klo 17
- TI 22.5. klo 17

Luennoitsijat ilmoitetaan myö-

hemmin.

IKONIPIIRI

Op. Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143

Lukukausimaksu: 30 € oman seurakunnan jäseniltä, muilta 50 €.

Piiri kokoontuu seurakuntasalissa perjantai-iltoina:

I ryhmä klo 15-18 ja II ryhmä klo 18-21. Lauantaisin klo 10-15.

16.2., 2.-3.3., 16.3., 30.3., 20.-21.4., 27.4., 11.5. ja (25.5).

Ikonipiiri suunnittelee keväälle

taidematkaa Pietariin. Tarkem-
masta ajankohdasta ilmoite-
taan myöhemmin.

KIRKKOKUORO

Leena Lomu, puh. (03) 618 4254
/ 040 707 6715

Kuoroharjoitukset ovat paasto-
kaudella maanantaisin klo
17.30-19.30 seurakuntasalissa.
Pääsiäisen jälkeen kirkkaalla
viikolla ei ole harjoituksia.
Kirkkolaulusta kiinnostuneet!
Havahtukaa ja tulkaa mukaan!

KYYRÖLÄLAISTEN KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä,
puh. (03) 612 5850 / 040 721
8436

- SU 18.2. klo 12 liturgian jäl-
keen sovintosunnuntaina bli-
nejä ja kahvit
- SU 11.3. ristileivät kirkkoväel-
le
- SU 18.3. kirkkokahvit ja klo
13.30 kevätkokous
- KE 28.3. klo 13 alkaen paperi-
kukkatalokoot virpovitsoihin An-
toninan kotona (Tykistötie 17)
- SU 1.4. klo 12 liturgian jäl-
keen palmusunnuntain tatti-
keitto
- Kesällä 30.6.-1.7. kotiseutu-
matka Kyyrölään. Hotelli ja bus-
sikuljetus varattu. Ilmoittautu-
miset hyvissä ajoin ja tieduste-
lut Antoninalta.

LASTENKERHO

Ohjaaja: Samuli Korhonen, puh.
050 306 1781

Seurakunnassa on alkanut jäl-
leen lapsille suunnattu lauan-
taikerho, joka on tarkoitettu
kaikenikäisille lapsenmielisille.
Alle kouluikäisten lasten van-
hempien tulee olla läsnä ker-
hon aikana. Mukaan voit ottaa
pienet eväät, joita nautitaan
kerhon aikana. Tule askartele-
maan, laulamaan, leikkimään ja
pelaillemaan mukavassa hen-
gessä!

Kerho kokoontuu 3.2. ja 17.2.
klo 10-12 seurakuntasalissa.

- LA-SU 10.-11.3. pidetään per-
heyöleiriviikonloppu, alkaen LA
klo 13 ja päättyy SU klo 13.
- LA 24.3. klo 10-12

- La 31.3. klo 12-16.30 alkaen
virpovitsatalkoot, jonne kaikki,
niin lapset kuin aikuisetkin,
ovat tervetulleita! Ota mukaan
omat pajunkissasi ja saksesi.
Talkoiden päätyttyä menemme
vigiliaan, ja virpovitsat siuna-
taan käyttöön.

- MA 9.4. klo 10 lasten pääsiäi-
nen ja osallistuminen seura-
kuntasalille järjestettyyn juhla-
ateriaan

- PE-SU 20.-22.4. ONL:n vuosi-
juhlat Kuopiossa
- LA 5.5. ja 19.5. klo 10-12.

MIESTENKERHO

Ohjaaja: Jouni Korhonen, puh.
050 345 3136

Toimintapiiri on tarkoitettu kai-
kille miehille.

- SU 25.2. klo 15 paastosta, seu-
rakuntasali
- SU 25.3. klo 17 Kristuksen kär-
simyshistoria Jounin luona, os.
Viisaudenkuja 2 D 3, Hämeen-
linna

VENÄJÄNKIELINEN ORTODOKSIAPIIRI

Op. isä Viktor Maksimovski, puh.
050 461 7381, sähköposti:
maksimovskiy@hotmail.com

Kokoontuu pääsääntöisesti
kuukauden viimeisenä sun-
nuntaina liturgian jälkeen klo
12 seurakuntasalissa tai kirkko-
herranhuoneessa. Tutustutaan
ortodoksisen kirkon oppiin, pe-
rinteeseen ja Raamattuun.
Opetuskieli on venäjä.

- Kokoontumispäivät: 25.2.,
25.3. ja 29.4.

ONL:n VUOSIJUHLAT

ONL:n vuosijuhlat pidetään
20.-22.4. Kuopiossa. Ohjelmas-
sa on jumalanpalveluksia, kirk-
komuseon, kaupungin kirk-
koihin ym. nähtävyyksiin tutus-
tumista, kulttuuria (leffaa, valo-
kuvanäyttelyä, nukketeatteria
ja tanssimista), suunnistusta,
seikkailua ja kilpailuja yms.

Leirin hinnassa seurakunta tu-
lee vastaan, ja siitä neuvotel-
laan. Mikäli lähtijöitä on riittä-
västi, sinne järjestetään yhteis-
kuljetus.

Tiedustelut ONL:n toimistosta
(www.tuohustuli.net) ja ilmoit-
tautumiset Leenalle (puh. 040
707 6715 / sähköposti: leena.lo-
mu@pp.inet.fi) tai Heliille (kou-
lussa tai: heli.lihavainen@ha-
meenlinna.fi).

TERVETULOA

kaikkien piirien toimintaan!

Mahdollisista muutoksista il-
moitetaan perjantain Hämeen
Sanomissa seurakuntapalstalla.
Voit katsoa muutokset myös
netistä.

Hämeenlinnan Tiistaiseura järjestää

KONSERTTIMATKAN USPENSKIN KATEDRAALIKUORON
konserttiin Riihimäelle sunnuntaina 25.3. klo 18.

Konsertin jälkeen kahvitilaisuus varuskuntakerholla.
Linja-auto lähtee Hätilän pysäkiltä klo 16.40, Wetterhof-
fin pysäkiltä klo 16.50 ja ortodoksisen kirkon edestä klo
17.00. Matkan hinta määräytyy lähtijämäärän mukaan.
Ilmoittautumiset Elma Jokiselle, puh. 040 718 8255.
TERVETULOA!

ANALOGI järjesti lehden kirjoittajille ja valokuvaajille lehden-
tekon liittyvän koulutuspäivän Hämeenlinnassa 12. tammi-
kuuta. Koolla olivat edustajat kaikista lehden yhteistyöseura-
kunnista. Luennoitsijoina toimivat päätoimittaja Kari M. Rän-
tilä, lehden taittaja, graafikko Heikki O. Jokinen, toimittaja Mik-
ko Junes sekä kanttori Leena Lomu. Kuvassa Heikki O. Jokinen
kertoo Analogin graafisista tavoitteista. Kuva: Leena Lomu

Ikonilahjoitus

Hämeenlinnan ortodoksinen seurakunta lahjoitti Kanta-
Hämeen Keskussairaalan kappeliin lampukan ja ikonin. Isä
Gaius siunasi 17.11.2006 Leena Lomun tekemän Kristus
Kaikkivaltias -ikonin, ja johtava sairaalapastori Pentti
Haverinen otti lämpimästi lahjoituksen vastaan.

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi

Kurssi järjestetään Hämeenlinnan ortodoksisessa seurakunnassa keväällä 2007.

Paikka ja aika: Seurakuntakoti, Matti Alangonkatu 11 A, joka toinen keskiviikko klo 18.30.

OHJELMA:

KE 28.2. Kirkko pelastuksen paikkana: kirkko ja sakramentit
KE 14.3. Raamattu elää kirkossa
KE 28.3. Suuri viikko ja pääsiäinen ortodoksisessa perinteessä
KE 18.4. Ortodoksinen ihmiskäsitys
KE 2.5. Pyhät ja pyhien kunnioitus
KE 23.5. Ikonien teologiaa

Piirin vetäjänä toimii isä **Markus**, puh. (03) 612 7166 (koti) tai (03) 616 5229 (virasto) tai sähköpostitse: maukku@hotmail.com.

Tervetuloa mukaan kauempaakin!

Yhteistoimintaa vapaaehtoistyössä

HÄMEENLINNAN ortodoksinen seurakunta alkaa tehdä yhteistyötä vapaaehtoistoiminnassa Pysäkin kanssa. Vapaaehtoiskeskus Pysäkki on kaikenikäisten hämeenlinnalaisten kohtaamispaikka keskellä kaupunkia Raatihuoneenkatu 7:ssä. Sen taustayhteisönä ovat Hämeenlinnan kaupunki ja Hämeenlinna-Vanajan luterilainen seurakunta.

Pysäkin vapaaehtoiset auttavat ja tukevat apua tarvitsevia kaupunkilaisia. Heitä voi kohdata palvelutaloissa, sairaaloissa ja vanhainkodeissa vieraillessa, pitämässä ohjelmahetkiä ja musiikkihetkiä tai ulkoiluttamassa sitä tarvitsevia. On suuri rikkaus kohdata lähimmäinen sekä hänen arjessaan että juhlassaan.

Vapaaehtoistyötä tehdään jokaisen vapaaehtoisensa omin taidoin ja elämäkokemuksen mukaan. Vapaaehtoisena voi osallistua koulutukseen, tapaamisiin, leireihin ja virkistystilaisuuksiin. Vapaaehtoistyön peruskurssi järjestetään keväällä ja syksyllä. Kurssin käyminen ei ehdottomasti velvoita toimintaan, mutta se on suureksi hyödyksi. Kevään kurssi alkaa pian, jo 20. helmikuuta klo 16-18.

Ortodoksisilla vapaaehtoisilla on mahdollisuus toimia Pysäkillä omana ryhmänään ja tukea erityisesti oman seurakunnan jäseniä.

Kaisa Laine
diakoniatyöryhmä

Jatkoa sivulta 26

Diakoniatyössä...

Seniorit – rikkauten lähde

Nykyisessä muuttoliikkeen hallitsemassa yhteiskunnassa monet perhekunnat ajautuvat hajalleen, jolloin perheen sisällä vanhimman ja nuorimman sukupolven vuorovaikutus heikkenee. Voisiko diakoniatyö lievittää tätä puutetta? Seurakunnassa on perheitä, joiden mummut ja ukit ovat kaukana tai jo tuonilmaisiiin siirtyneitä. Sitten saattaa olla yksinäisiä ikäihmisiä, joiden omaiset asuvat muualla. Emmekö voisi tällaisissa tapauksissa (tietenkin muualla asuvien omaisten kanssa sopien) luoda uusia, molemminpuolista iloa ja apua tuottavia kontaktiverkostoja? Nuoret voisivat käydä auttamassa iäkkäitä vaikka tiskaamalla tai pikkuviivousta tehden, suorittamalla ostoksia tai ulkoiluttamassa. Siinä sitten nuori voisi kuunnella vanhuksen kertomuksia menneiltä ajoilta. Diakoniatyö voi olla samalla myös nuorisotyötä ja päinvastoin! Jonain päivänä perhe voisi viedä ikäihmisen ostoksille tai vaikkapa elokuviin. Vaihtoehtoja on lukemattomia, tietenkin tilanteen ja mahdollisuuksien mukaan. Iäkkäälle ihmiselle tällaisesta kummiperheestä olisi merkittävää turvallisuutta ja läheisyyttä. Jos kummiperheessä on vielä pikkulapsia ja ikäihminen riittävästi voimissaan, ei varmaan ole mahdotonta, että hän puolestaan voisi auttaa perhettä joskus lapsenvahdina.

Vertaisaputoiminta

Diakoniatyöhön sopisi hyvin myös vertaisaputoiminta. Tämä tarkoittaa, että ihmiset ovat vuoroin avuksi toinen toiselleen. Ajatus on hyvin yksinkertainen – kuten hyvät ajatukset yleensäkin. Ei se vaadi muuta, kuin että joku tekee aloitteen ja laitetaan tieto kulkemaan. Vertaisavun kautta esimer-

kiksi lapsiperheet voisivat olla toisilleen avuksi. Samalla laajenisivat seurakuntalaisten keskinäiset kontaktit. Eikä mikään estä, että toiminnassa olisi mukana myös seurakunnan ulkopuolisia. Toiminta voisi olla omaehtoista. Seurakunnan ja diakoniatyötoimikunnan roolina olisi lähinnä tiedon välitys ja koordinaatio.

Lähipiirijattelu

Diakoniatyön ei tarvitse jakaa seurakuntaa auttajiin ja autettaviin vaan monessa tapauksessa työ voi olla vuorovaikutteista, keskinäiseen apuun perustuvaa. Tällaisen työn taustalla on lähipiirijattelu. Diakoniatyöhön voi kuulua myös se, että diakoniatyön lähipiirit – yksittäin tai kaikki yhdessä – järjestävät aika ajoin tapaamisia, joissa lähipiirin ihmiset tutustuvat toisiinsa ja kehittävät yhdessä uusia ideoita tulevaan työhön.

Koulutus

Diakoniatyö vaatii myös osaamista. Siksi Tampereen seurakunnan diakoniatyötoimikunta järjestää koulutusta työhön osallistuville. Kouluttajina ovat toimikunnan omat asiantuntijat. Lisäksi on suunnitteilla koulutusyhteistyötä myös seurakunnan ulkopuolisten tahojen kanssa.

Ota yhteyttä!

Jos olet kiinnostunut diakoniatyöstä tai sinulla on uusia ideoita, ota yhteyttä asuinpaikkaasi lähimpänä olevaan vastuuhenkilöön. Diakoniatyöstä vastaavien henkilöiden yhteystiedot löytyvät kunkin seurakunnan toimintasivuilta tässä lehdessä ja www-sivuilta.

Diakoni
Rolf Hernberg
Tampere

Diakoniatyön vastuuhenkilöt Tampereen seurakunnassa:
Tampere: Leena Hänninen, puh. 050 354 5820
Pori: diakoni Jorma Kudjoi, puh. 040 571 9137

Aina sattuu ja tapahtuu

Viime vuonna tuli kuluneeksi 40 vuotta siitä, kun Lintulan nykyisen päärakennuksen perusosa valmistui. Kuusikymmenluvun alussa Joensuun ortodoksisen mieskuoron laulajat isä **Erkki Piironen** johdolla havahtuivat huomaamaan, kuinka heikoissa asunto-oloissa silloin jo enimmäkseen iäkkäät nunnat elivät. Havainto johti tekoihin. Kuoro alkoi konsertoida luostarin hyväksi ja monella muullakin tavalla otti asiakseen uuden asuinrakennuksen hankkimisen nunnille.

Siitä lähtien on vakiintunut tavaksi, että kiitollinen sisaristo kutsuu mieskuoron joka vuosi joulun alla luostariin. Tänäkin jouluna mukana oli vielä jokunen alkuaikojen laulajista. Kuorolaiset ilahduttavat sisaria laulamalla suurmoisella taidollaan liturgian, ja sen jälkeen he ruokailevat yhdessä sisariston kanssa. Joululauluja lauletaan ja muutakin kuoron ohjelmistoa kuullaan, menneitä vuosikymmeniä muistellaan.

Uusia sisaria

Kuluneen joulun alla vierailu oli erikoisen juhlallinen. Kuoro näet lauloi liturgiassa, jossa **arkkipiispa Leo** vihki viitankantajanunniksi kaksi luostarin sisarta **Julianan** ja **Jevgenian**. Sisar Julianalla, joka on kotoisin Porista, oli ennen Lintulaan tulemistaan luostarikokemusta Kreetalta, jossa hän myös oppi ikonimaalaustaidon. Sisar Jevgeniakin on ollut puolitointa vuotta ortodoksisessa luostarissa kaukana Guatemalassa. Sisar Julia-

Vastaviihityt viitankantajat (vas. sisar Jevgenia, oik. sisar Juliana) käsissään Jumalanäidin ikonit. Kuva: Sisar Magdaleena

nan luostarikummina oli äiti **Kristoduli** ja sisar Jevgenian äiti **Ksenia**. Viikimykset ovat aina ilonaihe sisaristolle ja kaikille luostarin ystäville, koko kirkollemme. Kaksi nuorta ihmistä on omistanut elämänsä Kristukselle. Se on suuri asia tänä maallistuvana aikanamme.

Lisäksi syksyn kuluessa luostariin on tullut suomalainen sisar **Daniela**, joka on ollut muutamia vuosia Kreikassa luostarissa, ja virolainen **Eunike**, joka on oleskellut pitkiä aikoja talkoolaisena Englannissa Pyhän Johannes Kastajan luostarissa. Aika näyttää, jäävätkö he luoksemme pysyvästi. Tilanne alkaa joka tapauksessa olla sellainen, että asuintiloista ja monista muistakin tarpeellisista tiloista on luostariin pulaa. Yhä useammin keskustelumme siirtyvät lisäsiiven rakentamisen tarpeellisuuteen, joten

mieskuorolle ja muillekin riittää haastetta jatkossakin...

Äiti Varvaara

Joulun jälkeen tapahtui sitten sellainen ihme, että äiti **Varvaara** joutui sairaalaan. Tai oikeastaan ihme on se,

ovat näet innostuneet opettelemaan bysanttilaista kirkkolaulua. Bysanttilaisen kirkkolaulun "maahantuojana" **Jaakko Oikinuora** käy Valamosta käsin opettamassa sisarille bysanttilaisen musiikin teoriaa ja omia suomenkieliseen kirkkomusiikkiin tekemiään bysanttilaisia sovituksia. Opettajansa todistuksen mukaan sisaret etenevät huiketta vauhtia – sisar Danielalla on jo ennestään kokemusta bysanttilaisesta laulusta. Saahan nähdä, milloin luostarin kirkossa kuullaan ensimmäistä kertaa bysanttilaista laulua! Ihmeen luontevasti sävelmät istuvat myös suomen sanoihin.

Lopuksi äiti igumenia Marina ja kaikki sisaret toivotamme teille kaikille siunattavaa ja hengellisesti rakentavaa suuren paaston aikaa!

Nunna **Kristoduli**

VETOOMUS

Arkkipiispa Paavalin kuolemasta tulee vuonna 2008 kuluneeksi 20 vuotta. Nunna Kristodulia on pyydetty kirjoittamaan Paavalista kirja, jossa käsiteltäisiin häntä hengellisenä ohjaajana ja vaikuttajana.

Meitä on varmaan monia, joihin arkkipiispa Paavali on elämällään vaikuttanut. Nunna Kristoduli olisi kiitollinen, jos kertoisitte muistojanne ja vaikutelmianne, niin että saisimme kootuksi kirjaan monipuolisesti sitä hengellistä antia, mitä Paavali niin sanoillaan kuin elämällään yleensä välitti.

Nunna Kristoduli
Lintulan luostari
79830 Palokki

lintulan.luostari@ort.fi

ettei hän tähän mennessä 82 vuotta kestäneen elämänsä aikana ole kertaakaan aikaisemmin sinne joutunut. Äiti Varvaaran kaltaisella lämminsydämiselle ja seurallisella ihmisellä ei ole vaikeuksia missään. Potilastoverit saivat myötätuntoisen kuuntelijan, ja äiti Varvaara lisää kokemuksia elämäänsä. Ainoa asia, jota vastaan äiti Varvaara protestoi, oli kun häntä sairaalassa tituleerattiin "rouvaksi"! Tähyystysoperaatio poisti kivut, ja äiti Varvaara palasi kotiin entistä ehompana. Sisariston lisäksi häntä odotti täällä innokkaasti hänen rakas kissansa Pörri.

Bysanttilaista kirkkolaulua

Näinä aikoina luostarissa saattaa kuulla merkittäviä ääniä: ni-pa-vu-ga. **Helena Nikkasan** opettaman ikonimaalauksen lisäksi nuoremmat laulavat sisaret

Teofanian VEDENPYHITYS Imatralla

Ristisaatto matkalla teofanian suureen
vedenpyhitykseen Vuoksen rantaan.
Kuva: Hannu Mutanen